

Szerkesztőség. Kiadóhivatal és nyomda: Bui. Reg Ferdinánd (József főherceg-ut) 4. Telefon: 151. Sürgönyvám: Közlöny. Arad. Az Aradi Nyomda Vállalat tulajdona. Megjelenik naponta reggel. Kiadása és rotációs nyomása

ARADI KÖZLÖNY

Fizetési árak: évenként 1080, félre 540, negyedévenként 270, havonta 60. Lej. Külföldre havonta 50 Lej. több. Egyszeri szám 5 Lej. Vasárnap 6 Lej. (Bucurestiban 50 bani felár.) Hirdetések tarifa szerint.

XLV. évfolyam, 92. szám. * Főszerkesztő: STAUBER JÓZSEF * Szerda, 1930. április hó 23

Sérelmes adók.

Amikor jövedelmeink után a globális adót kivették, vagy amikor örökséghez jutván az örökösödési illeték kivételére kerül a sor, mindenki elszörnyedve veszi tudomásul, hogy milyen nagy adót, illetve illetéket kell fizetnie és keresi, hogy nincs-e valamelyes hiba a kivételben, mert nem akarja hinni, hogy a kiszabott nagy összeget valóban a törvény írja elő. A hozzáértők megnyugtatták azonban a kételkedőt, hogy nincs tévedés, a kivétel helyes, a fizetendő összeg valóban annyira, mint a mennyi kivétel van, tessék tehát fizetni.

Ald olyan szerencsés, hogy jelentős örökség jutott osztályrészül, az szomorúan állapítja meg, hogy az illetéket kifizetni képtelen és vagy az öröklött vagyont kell jelentősen megterhelnie, vagy pedig el kell adnia valamely vagyontárgyat, hogy az illetéket kifizethesse. Mindenki súlyosan érzi az adók és illetékek rettenetes súlyát, de kevesen tudják, hogy ezek a nagy adók és illetékek is a valutánk értéktelenségének a következménye. Hogy megvilágítsam a kérdést, a most előadottakat a következőkkel illusztrálom:

Első példának a globális adót hozom fel, rámutatva arra, hogy ugyanazon fokozatos kivételi skála miként nyer alkalmazást, ha azt aranyvalutára alkalmazom és miként, ha azt a papíreire alkalmazom. Tegyük fel, hogy valakinek 60.000 arany leinek megfelelő évi jövedelme van. Nézzük, mit fizetne globális adóban, ha a most érvényben levő — egyébként is igen magas — skála alkalmaztatuk a 60.000 arany lejre vonatkozólag. 60.000 lej évi jövedelem után 2 százalékos jövedelmi adó jár, azaz 1200 lej. Egy arany lejt 32 papirlejtnek számítva 1200 arany lejt 38.400 papirlejtnek felel meg. Minthogy pedig időközben két ízben emelték fel a globális adót és pedig először 20 százalékkal, majd 10 százalékkal, ennélfogva a 38.400 lejhez a két utabbi emelést is hozzáadván, az adózónak adója 50.688 papirlejt volna.

Nézzük most, hogy ugyanezen jövedelem és skála alapján mit fizet az adózó a jelen esetben, amikor a skála a papírelj jövedelmekre alkalmaztatuk. A fentebb példának felvett 60.000 arany lejt jövedelem megfelel 1.920.000 papirlejtnek. 1.920.000 lej évi jövedelem után globális adó fejében 285.000 lej, illetőleg az időközben történt két emelés tekintetbevételével 376.992 lej globális adó fizetendő.

Az a tény tehát, hogy az érvényben levő törvényben meghatározott adókulcs a papíreljre nyer alkalmazást olyan nagy súllyal mehezedik az adózókra, hogy azok, akiknek a fentebb kimutatott és az aranyleire alkalmazandó kulcs szerint összesen 50.688 lej adót kellene fizetniük, tényleg fizetnek 376.992 lejt, tehát 326.304 lejjel többet, mint amennyit igazság szerint jövedelmük arányában fizetniük kellene.

Lássuk most már azt is, hogy miként érvényesül ugyanez az igazságtalanság az örökösödési illetéknél. Példaképen a leggyakoribb esetet vegyük: a leszármazók öröklését. Tegyük fel, hogy a hagyatéki tárgyat képező vagyon értéke 100.000 aranylejt, azaz 3.200.000 papirlejt tesz ki. Ha már most ezen hagyatéki vagyon után járó örökösödési illeték kiszámításánál a fenti két módon járunk el, úgy a következő eredményre jutunk: Ha az illetéket 100.000 aranylejt érték után vesszük ki, úgy azután járó örökösödési illeték fejében 3 százalékos, azaz 3000 arany lejt jár, ami 96.000 papirlejtnek felel meg. Ha pedig a

Ünnepélyes keretek között írták alá a flottaegyezményt.

Egyetlen példányban van csak meg a pergamentpapírra gépelt szerződés. Újabb konferencia lesz 1935-ben.

Londonból jelentik: A tengerészeti értekezlet ünnepélyes lezárásán a delegációk a francia ábécé sorrendjében aláírták a szerződést. A szerződés pergament papíron gépelve, egyetlen eredeti példány, bevezetőrészből, öt fejezetből és 26 szakaszból áll. A hivatalos francia—angol szövegezés körülbelül 6000 szót tartalmaz. Az aláírásnál Anne királynő korabeli tintatartót és régi hollótolakat használtak. Az egyetlen aláírt és lepecsételt példányt a külügyi hivatal irattárába helyezték. Lord Alexander, az admirális első lordja kijelentette, hogy az egyezmény nem jelenti az utolsó szót a tengeri leszerelés terén. Macdonald

megegyezett a hatalmakkal egy 1935-ben tartandó konferenciában, amikor a mostani értekezleten megállapított haderőket újból revidálni fogják.

Londonból jelentik: Macdonald miniszterelnök ma rádióelőadást tartott a lezajlott tengerészeti konferenciáról és ennek kapcsán többek között azt mondta, hogy: az emberiség történelme jóformán szakadatlan háborukból áll s az emberek azonban még mindig nem okultak. Ha a józan ész nem kerekedik felül ezuttal, akkor oly biztos a jövő háboru, mint a holnap reggel felvirradása. A hatalmak közötti fegyverkezési verseny ma erősebb, mint valaha.

Statáriumot hirdettek ki Indiában.

Ghandi folytatja a szabadságharcot. Angol tiszt ruhába öltözött hinduk véres tettei. Harc a sópároló üstök körül.

Bombayból jelentik: A legutóbbi véres eseményekkel kapcsolatban a hivatalos lapban kihirdették a kivételes állapot életbeléptetéséről szóló rendeleteket. Ghandi kijelentette, hogy a harc abbahagyásáról a statárium dacára sem lehet szó.

Bombayból jelentik: Chittagongi fegyvertár elé egy autó kanyarodott áruház angol tisztekkel, akik a tisztelgő őrséget lelőtték, majd a kapuhoz kötötték az autót és megindították, úgy hogy az kitépte a kaput. Kifosztották a fegyvertárakat, agyonlőtték egy taxisoport és egy angol tisztet. Ugyanakkor hasonló áruház emberek a telefonközpontot felgyújtották. Eddig 9 halott van. A Chittagongiban lakó európaiak önkéntes rendőrszolgálat-

ra jelentkeztek. Ghandi sajnálatát fejezte ki az eset felett, mondván, hogy, ugyátszik egyesek nem hisznek a békés ellenállás sikerében.

Bombayból jelentik: Az itteni rendőrség ma újból megkísérelte, hogy a sópároló üstöket lefoglalja, de a rendőrök nem tudtak keresztülhatolni az önkéntesek gyűrűjén, akik körülfogták az üstöket. A dulakodásban három megsebesültek. A nacionalista tanács elnökét, valamint a bombay-i nacionalista bizottság két titkárát letartóztatták. Muncchi volt képviselőt, aki nemrég mondta le a bombay-i törvényhozó testületben viselt tagságáról, hat hónapi fogházra ítélték. A felhivatalos jelentés szerint a hadiállapot kihirdetése szemmel láthatóan hávós hatást gyakorolt.

Nem áll Averescu tábornok mögött a hivatalos olasz politika

A Messagero olasz lap érdekes cikke. — A lap nem tud arról, hogy olasz pénzügyi körök támogatnák a tábornokot.

Bucurestből jelentik: Averescu tábornok, mint ismeretes, jelenleg az olaszországi Aquiban üdül, ahol az üdülésen kívül azzal is tölti idejét, hogy jelzőlogkölcson intézetet létesítsen olasz támogatással. Ezzel kapcsolatban a Messagero című lap cikket ír, a

melyben leszögezi, hogy a hivatalos olasz politika nem áll Averescu mögött és nem tud arról sem, hogy olasz pénzügyi körök támogatnák a néppárt vezérét bármilyen tranzakcióban is. Végül csodálkozásának ad kifejezést, hogy a tábornok ilyen híreket terjeszt Romániában.

100.000 leinek megfelelő 3.200.000 papirlejt vesszük az illeték-kiszabás alapjául, úgy ezen összeg után már 6 százalékos illeték jár, azaz 192.000 lej. Az örökös tehát örökösödési illetékben épen kétszer annyit kell, hogy fizessen, mint a mennyit fizetnie kellene, ha az illeték aranyérték után szabhatnék ki.

A törvényhozásnak kötelessége volna mindezekre tekintettel lenni, mert a fenti példaképből láthatjuk, hogy milyen igaztalan adóztatás lesz az eredménye annak, ha a valuta értéktelensége nincsenek tekintettel. Nehogy pedig valaki azt higgye, hogy a törvény megalkotásánál erre már tekintettel voltak, csak példaképen említem meg, hogy a

jövedelmi adókulcsnak az 1909. évi törvény szerinti legmagasabb százaléka 5 százalékos volt, a mostani törvény szerint pedig az 30 százalékra is felmehet. És a míg az 1909. évi törvényben az adókulcs az 5 százalékos csak 120.000 korona évi jövedelemnél érte el, a most érvényben levő törvény szerint ezt már 240.000 lejnél, azaz 8000 aranylejnél eléri.

A most vázolt okokból az adózókat erő sérelem minden esetre reperiálandó volna. Az arany-valutára való áttérés már ez okból is felette aktuális lenne, mert bizonyos, hogy valutánk átértékelés után az adózás is igazságosabb alapokon nyugodna.

Dr. K. L.

HELYSZINI RIPIORT

Egy megmenekült hívó elbeszélése. — A pap kezében épen maradt az imakönyv. — A hivatalos jelentés 109 halottat konstata. — Eltemették az áldozatokat.

a costesti-i tüzkatasztrófáról

(Costesti, április 22. Az Aradi Közlöny kiküldött tudósítójától.) A Teleorman-patak keskeny hidja vezet a costesti-i temető felé. Ezen az úton épült a fatemplom, amelynek most már csak elszenesedett romjai láthatók. Valami átható, kellemetlen szag fertőzi a friss tavaszi levegőt. A község lakosai azt állítják, hogy az elszenesedett holttestek árasztják a kellemetlen szagot.

A legett templom körül hatalmas füves térség. A fűben elszenesedett emberi csontok hevernek egymás mellett. Férfiak, asszonyok és gyermekek rázkódó zokogással állnak a megdöbbentő látvány körül. Mindegyik a saját hozzátartozóját keresi a fekete csonttömegben.

Eddig száz elszenesedett holttestet fektettek egymás mellé. A csontokból csak nehezen lehet megállapítani a személyazonosságot: egy ruhafoszalvány, cipődarab szolgálhat csak csupán utmutatásul. A már felismert holttestek legtöbbször képtelenek az áldozat felét megtalálni.

A tüzkatasztrófa súlyos sebesülteivel is vannak. Ezek azok, akiket a templom ajtajának fölfeszítése után sikerült a lángok közül kirángatni. Hatan voltak. Ezek közül három az éjszaka folyamán kiszervekedett. A sebesültek nemcsak égési sebeket szenvedtek. Ugyyszólván mindegyik magán viseli a templom bejárójánál lefolyt rettentő dulakodás nyomait.

A községben szörnyű a kétségbeesés. Egyetlen család nem akad, akinek a tüzkatasztrófa megkímélt volna.

Egy asszony megőrült. Elszenesedett csontdarabbal kezében, barangol a községben. Folyton csak ezt kiáltozza:

— A leányom! Nézzétek a leányom!

Egy másik parasztasszony, ki ugyancsak megtévelyodött, tehenét hajítja a község körül és folyton csak ezt kiáltozza:

— Őt leányom volt!... Őt leányom volt!

Egyes híradások szerint a község bírása megmenekült, de az átélt izgalom következtében ugyancsak esztét veszítette. Amikor az ügyész megjelent lakásán, hogy kihallgassa, a földre vetette magát, átadta a község pénztárculcsát, majd az ablakon keresztül elmene-kült. Azóta nyoma veszett.

Egy menekült elbeszélése.

Angelescu Todor az ablakon keresztül menekült a lángoló fatemplomból. Munkatársunknak sikerült vele beszélgetni. Szörnyű élményeit így beszéli el:

— Este kilenc órakor kezdődött az Istentisztelet. Ortodox ritus szerint férfiak és nők külön helyen ültek. A fatemplom mindössze kilenc méter széles és öt méter hosszú volt. Százötven ember volt ezen a kis helyen összezsúfolva. A tamító az oltár mellett állította föl a gyermekkorust. A pap már megkezdte az Istentiszteletet. Ebben a pillanatban fogott tüzet az oltár fölé helyezett koszorútömeg. A lángok láttán rémes pánik keletkezett. Az imádság kétségbeesett kiáltozásokká fajult.

— Tűz van!... Jaj... Meneküljünk!

A pap tehetetlenül szaladgált az oltár körül. A templom ajtaja mindössze egy fél méter széles volt. A tömeg teljes erejével az ajtóra vetette magát. A kívül állók azonban befelé igyekeztek, hogy családtagjaikat megmentse. Fejvesztett dulakodás támadt.

Egy megtévelyodott asszony belülről elálta a kijárást és torkaszakadtából kiáltozott:

— Senki sem távozhat innen, míg gyermekeimet meg nem mentem.

— A százesztendő fatemplom ugyyszólván pillanatok alatt lángba borult. A mennyezetről égő gerendák zuhantak alá. A hívők halálhírekben egymást vonszolták a földön. Még most sem tudom, hogy nekem, hogy sikerült az ablakon keresztül kimenekülni.

A borzalmak husvétja. — Nagyrészt gyerekek pusztultak el a temető kápolnájában. — Észbontó jelenetek szenné égett holttestek körül.

Az elszenesedett gyermekkorus.

A község lakosai közül sokan úgy pusztultak el, hogy erőszakkal behatoltak az égő templomba, ahol családtagjaik tartózkodtak. A két községi csendőr teljesen tehetetlen volt. Costestiben nincsen tűzoltóság. Csak az állomásépületben van egy kiskaliberű fecskendő. Az állomásfőnök nem volt hajlandó kiadni a fecskendőt. Azzal védekezett, hogy nincsen rá felhatalmazása. Amíg a szomszédos községből a tűzoltóság megérkezett, már nem eskadt dolga. Munkájuk csak arra szorítkozott, hogy az elszenesedett holttesteket kihordják a füsttől romok alól. Egy egész csoport holttestnek csak a feje szenesedett el. A test épségben maradt. Ebből arra következtetnek, hogy az emberek egymás hegyén-hátán várták be a borzalmas tűzhalált.

A hajnal borzalmas képpen világította meg a tüzkatasztrófa színhelyét. A község életbenmaradt lakossága ott zokog a romok felett. Elképesztő látványt nyújt az elszenesedett gyermekkorus. A szerencsétlen gyermekek még kezükben szorongatták a kottákat — így érte el őket a halál. A pap és két gyermeke egymás mellett fekszenek a fűben. A

Hivatalos jelentés a

Bucurestiből jelentik: Most készült el a hivatalos jelentés a costesti-i tüzkatasztrófa lefolyásáról. Vasárnap délelőtt ügyészség és vizsgálóbírószág szállott ki a helyszínre a meg-ejtett és a hivatalos vizsgálatot, amelyről terjedelmes jelentést küldtek a bel- és igazság-ügyminiszteriumoknak. A vizsgálati jelentés szerint

a tűz tulajdonképpen este fél 9 órakor kezdődött és körülbelül 10 perc alatt hamvasztotta el a templom korhadt épületét. A községnek nem a tényleges templomát pusztították el a lángok, hanem csak a temető öreg kápolnáját. Costesti községnek és Telead falunak, amelyek az utóbbi időkben egyesültek közös templomuk volt, az nagy kötemplom, de most husvétkor épen renoválás alatt állott és vasárnap délelőtt akarták újból felszentelni. Átmenetileg az istentiszteleteket a temető kápolnájában tartották idehordták a nagytemplom sokféle díszét, amelyekkel telerakták a kis kápolnát, ami nem fért be. azt a padlásokon halmozták fel és amikor a nagy-számú hívő sereg betódult a templomba, ugyyszólván mozogni való hely sem volt. Nagy hőség uralkodott, épen Jeremiás siralmait énekeltek, amikor egy égő gyertya lángja job-bantotta a templomot körülfutó egyik kos-zorút.

Ezt a tüzet azonban gyorsan eloltották. — mondja, mint legújabb részletet a jelen-tés. —

de nem vették észre, hogy egy lángnyel-vecske végigfutott a papírfüzérek és föl-szaladt a padlásra, ahol szintén gyúlékon-anyagok, terítők és száraz koszorúk voltak. Itt lappangva tört elő a tűz, egyszerre égett hirtelen az egész padlás és, amikor észrevet-ték, már az egész épület égett, benn pedig a hívők kétségbeesetten tolongó serege szorom-gott.

Százkilenc halott.

A legújabb megállapítások szerint a ka-tasztrófa nem 147, hanem csak 109 áldozata van, közülük több, mint 90 gyermek, a gyermekkorus tagjai, 30 cos-testi-i iskolai növendék.

a faluban vakációzó középiskolások és héres-gyerekek a kis kápolna első részében he-lyezkedtek el és heringmódjára szorongtak. A katasztrófa azért volt óriási arányú, mert az egyetlen kis ajtón, amikor a gyermekek menekülni akartak, épen akkor rohantak be a veszedelmet észrevesző falubeliek és hozzátar-tozók. Óriási tumultus keletkezett, az embe-

Bőrbetegségek a gyermekeknel

A Cadum kendős minden aggyá nélkül alkalmazható a csoposuló bényes bőrön, valahányszor horzsolástól, kitéstől, ekcémtől, felfekvéstől és más, a kisgye-báknál előforduló idegítő fájalmaktól szenved-nek. Azonnali enyhülés következik be mindjárt a Cadum kendős első használatától. A viszketőség azonnal megszűnik és a kendős kihatását annyira megnyugtató és gyógyító természetűek, hogy ezek a kis teremtesek visszanyerik rendes alvásukat.

pap még most is elszenesedett holttestéhez szorítja imakönyvét. Amíg megérkeznek a koporsók, fehér lepellet borítják be a holttesteket. (k. l.)

tüzbész lefolyásáról.

rek egymásra gázoltak és ennek a pániknak a két nyomás közé szorult, apró gyermekek estek áldozatul.

Az áldozatok agnoszkálása.

Este 10 órakor kezdtek meg fátylak mel-lett a romok eltakarítását és az áldozatok agnoszkálását. A holttesteket a temető mellett egymás mellé rakták ki és a sötétben borzalmas látvány tárult az összegyűlt nép elé. Az agnoszkálás csak nehezen ment, mert a leg-többnek a feje égett el. De sokan vannak, a kik nem égési sebek, hanem fulladás követ-keztében pusztultak el, többet pedig a lezu-hanó gerendák ütöttek agyon. Nagyon nehe-zen ismerték fel a lelkész, aki testes ember volt és a gyomrát a lángok ugyszólván, fölha-sították.

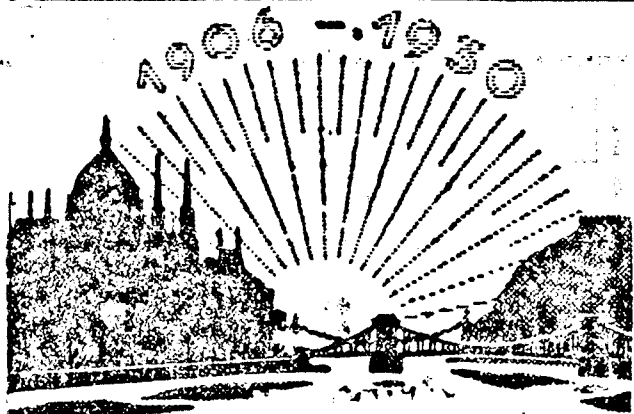
A hasa felrepedt, a beleit porráégték.

Vannak az áldozatok között olyan szabadsá-gok katonák is, akik nem is costestiek, hanem épen hazafelé indultak, a vonatjuk azonban az állomásról csak hajnalban indult, de a nagyvéntek litániát nem akarták elmulasztani. Bejöttek a kápolnába, ahol litánia helyett szomorú krematoriumukat leltek.

Eltemették a szennéégett holttesteket.

Bucurestiből jelentik: A costesti-i tüzka-sztrófa áldozatainak száma végleges meg-állapítás szerint 109. A kórházban ápolat súlyos sebesültek közül tegnap három meghalt és még 2—3 beteg halálának bekövetkezésére lehet számítani. Az áldozatokat vasárnap dél-után két órakor temették el a tűz színhelyén, 20 ezer főnyi közönség jelenlétében. A kor-mányt S. A. Ionescu földművelésügyi állam-titkár, a hadsereget Todicescu tábornok, a harmadik divízió parancsnoka képviselte, Camarasescu munteniai tartományi igaz-gató, a vármegyei prefektus, valamint az összes arges megyei képviselők és szenátorok is megjelentek a temetésen.

A gyászszertartást Nichita argesi püs-pök végezte az argesi kolostor szerzeteseinek segítségével mellett. Preotescu lelkész meg-írdító gyászbeszédben parentálta el az áldo-zatokat, főként a hősi halált halt lelkészársát, aki evangéliummal a kezében halt meg Krisz-tus oltárán és az utolsó pillanatokig bátorít-totta hivat. Ezután Todicescu tábornok a had-sereg, a prefektus pedig a megye nevében bucsuztatta a halottakat, majd szívetfacsaró jelenetek közben egymásután helyezték sírba a koporsókat

**Jubiláris
Budapesti Nemzetközi Vásár
május 3-12.**

A magyar ipar büszke bemutatás. — Nemzeti paviliónok a külföldi ipar számára. — Vízummentes határátlépés. — 25-30% utazási kedvezmény.

Felvilágosítás és vásárigazgató kapható:
Budapest: a Vasárhozban, V. Alkotmány-u. 8. Aradon: a Camera di Comer. et Industrie-nél, a SARDEY Agenciánál; Banca Dacla, Str. Regina Maria és Cie Int. de Wagons Ltd. aradi fiókjánál, Bulev. Regina Maria (Octogon). Ezenkívül Nagyrománia összes nagyobb városában, ahol a két utazási troda hokja, vagy a vásár közvetlen tb. képviselője működik.

A segélyakció az áldozatok hátrahagyott hozzátartozóinak támogatására már megindult és Camarasescu tartományi igazgató ma külön kihallgatáson jelenik meg Miron Cristea dr. régens patriarchánál, mivel együttesen fogják megállapítani a gyűjtés módjait. A belügyminiszter tegnap körrendeletben utasította a prefektusokat, hogy az egész országban rekviemmet tartsanak az áldozatok lelki lidvéért és indítsák meg a segélyakciót.

**Vérmérgezést kapott egy aradi
bőrgyógyász.**

Pattanásból mérges daganat keletkezett Colbasiu dr. orvos arcán.

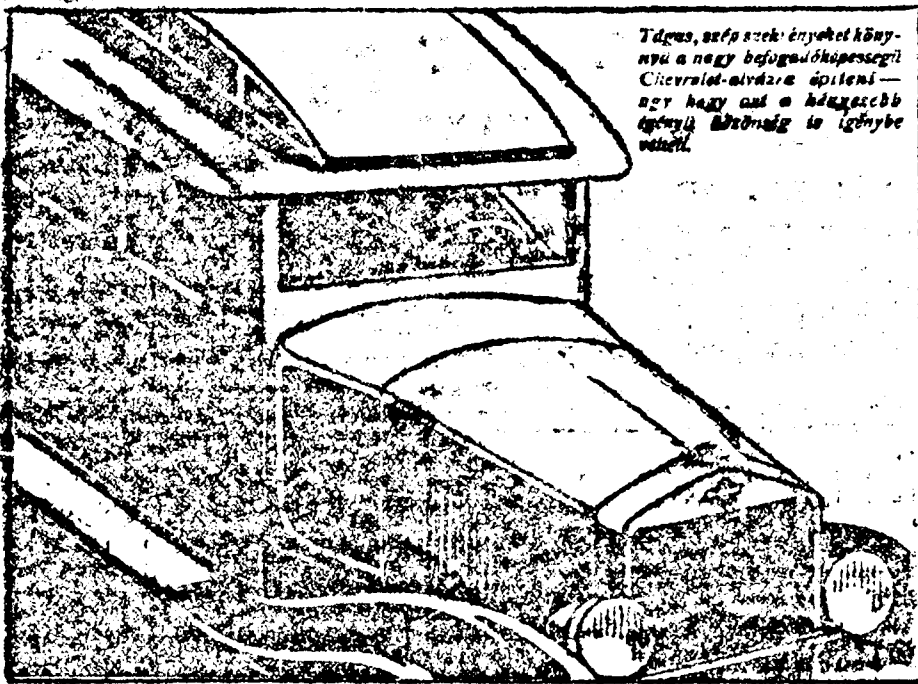
(Arad, április 22.) Egy fiatal és általánosan ismert aradi bőrgyógyász, dr. Colbasiu János tragikus körülmények között került a Therapia-szanatórium műtőasztalára. Colbasiu dr. húsvét vasárnapján magához kérte a vele egy házban lakó dr. Roth Marcell egyetemi magántanárt, akinek jobb felső ajkán levő daganatot mutatta meg. A bőrgyógyász elmondta kollegájának, hogy a gyulladós daganat helyén egy pattanás volt, amelyet ugylátszik egy óvatlan pillanatban elkapart.

Dr. Roth egyetemi magántanár nyomban megállapította, hogy a gyulladós daganat mérgezési folyamatot indított meg a szervezetben. Colbasiu dr.-t azonnal bevitték a Therapia-szanatóriumba. Itt nyomban megtették a szükséges ellenintézkedéseket. A műtői beavatkozást azonban nem lehetett elkerülni. Délben már olyan állapotban volt Colbasiu dr., hogy sürgősen be kellett avatkozni. Dr. Roth Marcell professzor, dr. Moldovan János kórházi igazgató segítségével hajtott végre a műtétet. Feltárta az eigennyesedett daganatot, amelyet után Colbasiu dr. valamivel jobban érezte magát.

A szimpatikus bőrgyógyász az elmúlt éjszákát nyugtalanul töltötte. Ma reggel úgy látszott, hogy a mérgezés tovább terjedt. Ma azután lápiszt alkalmaztak. Dr. Roth Marcell magántanár véleménye szerint dr. Colbasiu bőrgyógyász állapota nagyon aggasztó. Nincsen azonban kizárva, hogy Colbasiu dr. hatalmas szervezete leküzdje a fertőzést.

**Két garázda legény összeszurkált
egy aradi leányt.**

Illés István aradi, Strada Podului 45. szám alatti lakoshoz tegnap délelőtt beállított két régi haragosa, Bodea Demeter és Illés, akik le akarták számolni Illéssel. Veszekedni kezdtek, majd tettlegességre került a sor. Illés István Katica nevű nővére berohant a szobába a konyhából és fivére védelmére kelt. A megvadult, ittas legények nekirohantak és késeikkel úgy összeszurkálták, hogy a szerencsétlen leányt súlyos sérülésekkel vitték be a mentők a kórházba. Állapota életveszélyes.

Térs, szép szék: könnyű és nagy befogadóképességű Chevrolet-alkalmazás építési — egy helyen a legnagyobb méretű buszok is igénybe vehetők.

Erőteljes hathengeres motorja

szilárd, hosszú alváza teszi a Chevroletet az ideális autóbusszá

MINDIG a kedvence volt az autóbustulajdonosoknak és a szállítási vállalatoknak; a Chevrolet-autók még népszerűbbek, amióta hathengeres motorral szerelték fel.

Az erőteljes, gazdaságos hathengeres motor lehetővé teszi, hogy a Chevrolet-autóbusz több utast szállíthasson kevesebb fáradsággal. Tökéletesen kiegyensúlyozva, a hathengeres motor a minimumra redukálja a rezgést, ami az autó élettartamát meghosszabbítja.

Mála a Chevrolet-alkalmazás méreteinek, arra könnyű széles, nagy befogadóképességű szekrényeket építeni — miáltal több utast lehet szállítani és nagyobb hasznot elérni.

A Chevrolet-bizományos szívesen szolgál közlelbbi adatokkal a Chevrolet-autóbuszról és bemutatja a különböző szekrényeket, amelyek a helyi viszonyoknak a legjobban megfelelnek.

Érdemes a Chevrolet-autóbuszról megismerkedni a legújabb modellel.

CHEVROLET TEHERKOCSIK

A GENERAL MOTORS GYÁRTMÁNYAI

Bocu Sever kormányzó meglátogatta Aradot

A kormányzó végigautózta a várost Lulai Cornel dr. Interimárbizottsági elnökkel. Megbeszélések Arad fejlődése érdekében. — Karlsbadba utazott Bocu Sever.

(Arad, április 22.) Még a húsvéti ünnepek előtt kijelentette Bocu Sever bánati kormányzó, hogy az ünnepek alatt Aradra jön. A kormányzó ma beváltotta ígérését, amelyben vasárnap városunkba érkezett. Aradon Lulai Cornel dr. interimár-bizottsági elnököt kereste fel és vele együtt autón bejárta a várost és megtekintette az eddig véghezvitt

városrendezési és szépészeti munkálatokat. Bocu Sever kormányzó elismerését fejezte ki a látottak felett. Ezután a kormányzó beható megbeszélést folytatott az interimár-bizottsági elnökkel azon tervek ügyében, amelyek a város további fejlődését lesznek hivatottak biztosítani. A kormányzó innen továbbutazott Karlsbad felé.

Ujabb letartóztatások várhatók a csiki erdőpanama ügyében.

Dobrescu erdélyi kormányzó lemond, hogy megfelelően védekezhesen az ellene felmerült vádak ellen.

Bucurestiből jelentik: A Tara értesülése szerint Dobrescu Aurel dr. kolozsvár: tartományi igazgató a közeli napokban lemond, mert hivatali állását fészélytelenül akar megfélemlíteni Tiberiu Vornic ismeretes panama-

vádjaára. A lap még arról is tud, hogy a csiki erdővisszaélések ügyében nemsokára feltűnést keltő négy letartóztatás fog történni. A letartóztatottak neveit azonban az ügy érdekében egyelőre nem lehet a nyilvánosságra hozni — írja a lap.

Foto Amateur pályázat nyeremény

Rendezői: **H. BLOCH Foto-osztálya Arad.**

I. díj. Egy Mentor-Reflex 6 1/2 x 9 Kamara Zeiss Tessar (tükörreflex) vagy egy Rolleiflex 6x6 Zeiss Tessar.

II. díj. Egy Voigtlander f4:5 9x12 „Kamara“ Dppl. Anastigmat.

III. díj. Egy Fodenstock 6 1/2 x 9 Kamara, Dppl. Anastigmat.

IV. díj. Egy Kodak Vest Pócket Kamara. — és még 10 értékes díj.

Bővebb felvilágosítások a Foto-osztályban megtudhatók. — Vidéki pályázók kérjenek írásbeli felvilágosítást.

„Itt ölte meg Rózsa Sándor barátját Riport a betyárvilágból.
Az utolsó betyár emlékei. Huszka Mihály ürményházi községi bírót.“

Alig hagytuk el Temesvárt és már nemsokára jügoszláv földön szalad végig hathengeres gépkocsink. Azaz helyesebben csak szaladna, mert az országutak erre felé is épen olyan rosszak, akárcsak Arad és Temesvár között. És ahogy így keresztül-szeliük a Délbánát rónaságát a delibánai homokpuszta irányába, ahány falut látunk, annyiféle nemzetiségű lakosságot találunk. Versectől mintegy 30 kilométerre egy szinmagyar faluba érkezünk: Ürményháza, most Jermenovici. Körülötte valóságos bábeli nyelvzavar. Velükigredán ezlávok, Hajdusican és Alexandrovácon tótok. Szveti Jovanán és Szvetimihajlon románok. Mariolánon és Gyurgyevácon németek a szomszédok. Ha Ürményháza határát elkapja a szegény vándor. Órák hosszat gyalogolhat, amíg ismét magyar embert talál. És ennek a szép magyar falunak lakossága azonban, elzárt helyzete dacára is, megtartotta erős faji jellegét, őseitől örökölt szokásait és megmaradt magyarnak. Félve őrzik tradícióikat és büszkék százados múltjukra.

Rózsa Sándornak és betyárainak volt a letűnt században kedvenc tartózkodási helye.

Szájról-szájra, apáról-fiúra, nemzedékről-nemzedékre száll a letűnt betyárkorszak legendáinak emléke és mindenki tud ebben a faluban ezekről az időről, annak történetéről „valami érdekessé” mondani.

A nagy templom előtt öreg ürményházi magyarokkal beszélgetek. Valamennyien a betyárvilág legendás korszakáról mesélnek.

— Rózsa Sándor itt érezte magát a legjobban — szólal meg egy őszhajú gazda — és nagyon gyakran tartózkodott Ürményházán. Az egész falu ismerte és mindenki jóbarátja volt. Ha Rózsa Sándor megérkezett, lakodalomba illő mulatság keletkezett. Dorbézoltak, legények kurjongatásától volt hangos az egész község. Az uraságtól lopták a borjut és abból fényes lakomát esaptak. Hordószámra folyt a bor a Rózsa Sándor ilyenkor napokig maradt az ürményháziak között.

Rózsa Sándor és barátja a községi bírót.

A betyárvezér egyik legjobb barátja volt Huszka Mihály, Ürményháza község bírójának. Sokat mulattak együtt és szórakoztak, megbecsülték egymást. Egy alkalommal azonban

a pandurcsapat élén Ráday Gedeon érkezett a községbe. Bizalmasan értesültek arról, hogy itt tartózkodik Rózsa Sándor.

Egyenesen a bíróhoz mentek.

— No Huszka Mihály — szólott Ráday — hol bujkál Rózsa Sándor? Azonnal mutasd meg nekünk. Miába minden, a falu ugyanis körül van zárva, innen most már nem menekülhet el. Ha nem vezetsz el bennünket oda, neked gyűljk meg a bajod.

A falu szélén kis, apró ablakos, fehér házikó állott. Oda vezette Huszka a pandurokat. Körülvették a házat és a bírót előre küldték.

Három deszkából volt összeszegezve az ajtó. Huszka kopogtatott.

— Ki az — kérdezte az ajtóból torlasztott Rózsa Sándor.

— Én vagyok Huszka Mihály — hangzott a válasz.

— Egyedül vagy Mihály?

— Nem. A törvény nevében jöttem Sándor. Nyisd ki az ajtót.

Rózsa Sándor erre felemelte fegyverét és az ajtórésen keresztül egy jól irányzott lövéssel letörtette barátját — a bírót.

— Ha a törvény nevében jöttem, akkor

kénytelen vagyok megajándékozni téged egy golyóval.

A lövés után feltárta az ajtót.

Előtte feküdt barátjának — Huszka Mihálynak holtteste.

Egy percre megállott mellette és amikor meglátta barátja holttestét, levette kalapját s csak annyit mondott:

— Bocsás meg Mihály, nem akartalak megölni.

Majd kapta a fegyverét a pandurokra lőtt és egy hirtelen ugrással keresztül vetette magát a kerítésen.

Egy pandur meghalt, egy megsebesült és Rózsa Sándor elmenekült.

Ekkor sem sikerült elfogni.

Ez a nevezetes ház ma is ott áll a sándorfalvi országúton

és mint történelmi nevezetességet mutogatják az ürményháziak.

— Itt ölte meg Rózsa Sándor barátját — Huszka Mihály községi bírót.

Az utolsó betyár.

A közelmúltban halt meg Ürményházán az utolsó betyár — Rózsa Sándor bandájának utolsó ürményházi tagja: Oszlászle István vendéglős. Majdnem kilencven éves volt, amikor elragadta a halál. Mialatt korábban Rózsa Sándor bandájához tartozott, ahogy mesélik azonban

a gyilkosságokban ő sohasem vett részt.

A későbbi időben kocsmát nyitott és ez a vendéglős Ürményháza nevezetessége volt, amit minden idegen felkeresett. Az öreg Oszlászle szép öreg paraszt volt. A tisztaságra nagyon vigyázott és petyolatfehér volt mindig a ruházata. Ha vendég jött a kocsmaiba és különös tiszteletben akarta részesíteni.

akkor a poharat, melótt az asztalra tette volna, jól megtörölte longó gatyaszárában.

Bőbeszédű volt az öreg. Mindenről szeretett beszélni, csak a betyárvilágról nem. Ha erről kérdezték, sóhajtott egyet és hallgatott.

... és most már az utolsó betyár is halott.

A betyárkorszak emlékei azonban még mindig foglalkoztatják az ürményházi parasztokat és téli estéken a petróleumlámpa világánál, jó kisúston főtt szilvapálinka mellett régi betyártörténeteket mesélnek egymásnak.

Ferenczy György.

Véres kommunista zavargások Lipcsében.

Husvét vasárnapján az ifjú kommunisták tüntető felvonulást tartottak. — Több halottja és súlyos sebesültje van a zavargásoknak. — Véres husvét Prágában.

Lipcséből jelentik: A „Németország” nevű ifjú kommunista egyesület husvét vasárnapján Lipcsében nagy gyűlést tartott. A gyűlésen körülbelül 15.000 kommunista vett részt. Lobogókkal, transparenszekkel és kommunista feliratokat tartalmazó táblákkal vonultak fel az utcákon. A táblák egy részét el kellett kobozni, kizítő tartalmuk miatt. Az Agost-téren összeütközésre került a sor a rendőrség és a tüntetők között. A kommunisták zászlórudakkal és lécekkel támadtak a rendőrökre, akik először gummitalpatokkal védekeztek, majd löfegyverüket használták. A harcnak során egy rendőrcapitányt késsel agyonszúrtak. Egy rendőrfőnöket kancsát szájába szorította.

Az összes utazási és vízumkedvezményekről tájékoztat a DACIA hiv. menetjegyiroda SÁNDOR FERENC könyvtárában.

GRÓF HARCOURT BRUNO

francia autóversenyző, Gulse hercegné „A francia korona törvényes örökösének veje. A „Marokkói nagydíj”-ért való training közben halálos autókatasztrófa érte. A fiatal grótot, akinek gépkocsija 140 kilométeres iramban feltördült, kettős hátgerinctöréssel reménytelen állapotban kórházba szállították.

halt több rendőr súlyosan megsebesült. A kommunisták közül egy meghalt, több megsebesült. A rendzavarások miatt a rendőrség beültette a hétfőre tervezett gyűlést.

Prágából jelentik: Husvét vasárnapján Prágában több helyen kommunista zavargások voltak. Rasotinban a tömeg megtámadta a csendőroket, akik sortűzet adtak le. Öt asszony, aki a tömegben volt, súlyos sérüléseket szenvedett. Több kommunistát őrizetbe vettek.

Az utazók közgyűlése Aradon.

Az Utazók Egyesülete az arad-temesvári ut sűrűs megjavítását kérte a kormányzóságtól.

(Arad, április 22.) Tegnap délelőtt tíz órakor tartotta az Utazók Egyesülete gyűlést a volt Lloyd helyiségében. A gyűlésen a melyen szép számban vettek részt az utazók, úgy Temesvárról, mint Aradról, Grünberger Lajos (Temesvár) elnököt, aki leszögezte, hogy az egyesület aradi csoportjának léte a tagok nemtörődömsége miatt veszélyben forog. Moskovitz alelnök (Temesvár) a belső egyesületi ügyekről, majd Kleinfeld Zsigmond alelnök (Temesvár) arról beszélt, hogy az aradi csoport csatlakozásához fűzött remények nem váltak be. Reich Miklós (Temesvár) beszámolt arról az akcióról, amelyet az egyesület temesvári központja indított az állástalan utazók elhelyezésére. Az egyesület egy a külföldi cégeket, mint a konzulátusokat felkérte, hogy ha Romániában képviselőre van szükségük, azt az egyesület útján szerezzék be. Grünberger elnök kijelentette még, hogy az egyesület tagjai ingyenesen 30.000 lejes biztosítást kapnak. Közölte azután, hogy a közeljövőben szoros együttműködést teremtenek az erdélyi és bánáti utazók egyesülete és a bucaresti-i egyesület között, majd elmondotta, hogy

a temesvári egyesület memorandumot nyújtott be a kormányzósághoz, a rossz utak kijavítását kérve.

Bejelentette az elnök ezután, hogy Nussbaum Lajos, az aradi csoport elnöke lemondott. A p-ter (Arad) a temesvári központ működését kritizálta. Nussbaum Lajos lemondásának okaira tért rá és a maga részéről is kritika tárgyává tette a központ működését, az alapszabályok módosítását követelve. Utána Zucker I. Roth és Milwitz szóla tak fel az utóbbi a mai utazók mentalitásá véve bonokés alá, majd Grünberger elnök ösz szetartásra és az aradi csoport reorganizálására szólította fel a gyűlés résztvevőit, bejárta a gyűlést.

Elnökválasztás az Izraelita Nőegyletben

Egyhangu lelkesedéssel Grosz Józsefnét választották elnöknek.

(Arad, április 22.) Az Aradi Izr. Jótékony Nőegylet tagjai ma tisztújító közgyűlésre jöttek össze a zsidótemplom épülete tanácstermében. Elénk érdeklődés nyilvánult meg a gyűlés iránt, a tagok feltűnő nagy számban jelentek meg. A közgyűlésen dr. Somló Armin, az egyesület ügyésze elnökölt és a tárgysorozati pontok letárgyalása után az új vezetőség megválasztására tértek át. Ekkor dr. Somló Armin emelkedett szólásra és bejelentette, hogy az egyesület özv. Grosz Józsefnét látná legszívesebben az elnöki székben. Bejelentéséhez a megjelentek egyhangu lelkesedéssel csatlakoztak és ez a spontán rokonszenv bizonyítéka volt annak, hogy Grosz Józsefné választása már régi terve volt az egyesületnek, mert benne látták a jótékony intézménynek, mert benne látták a jótékony intézmény felvirágoztatóját.

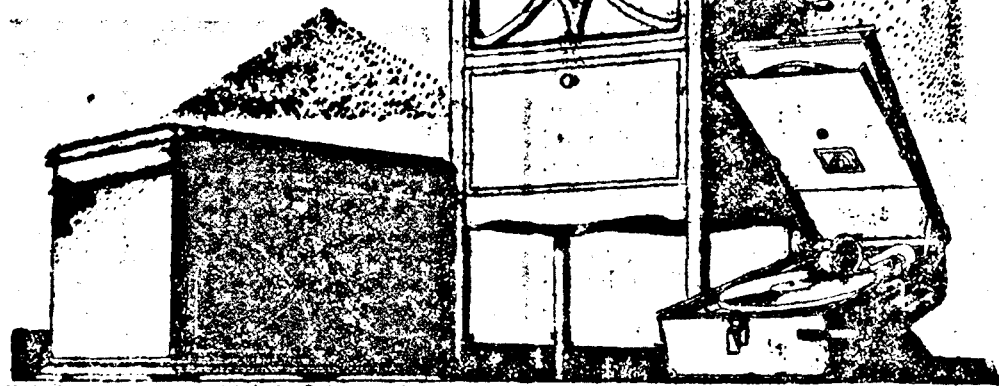
Az egyhangu megválasztás után Grosz Józsefné kívánt szólni. Hálásan megköszönte azt a megkapó szeretetet, amely személyét körülölelte, de kijelentette, hogy a megüszelő megbízatást különböző körülményekre való hivatkozással kénytelen visszautasítani. A közgyűlés azonban özv. Grosz Józsefnének ezt a bejelentését nem fogadta el, mert fölöttébbül őt akarják az egyesület élére, aki már a lipcai nőegyletet is hosszú ideig vezette és ott is hervadhatatlan érdemeket szerzett. A választás további részében alelnökké Münz Mártonnét és Mairovitz Emilnét, nénytárnoknővé Kovács Miksánét választották meg.

Százéves jubileumát ünnepelte az aradi református egyház.

Ünnepélyes keretek között folyt le a jubileumi egyházi ülés.

(Arad, április 22.) Az aradi református egyház a husvétii ünnepek alatt ülte meg fennállásának évszázados jubileumát. Husvét vasárnapján hálaadó ünnepi istentisztelet volt, amelynek során Csécsy Imre esperes mondott magasröptű alkalmi imát az aradi egyházért, évszázados jubileuma alkalmából. Este 9 órakor kitűnően sikerült orgonahangverseny volt, amelyről szóló beszámolókat lapunk más helyén adjuk. Husvét hétfőjén délelőtt 11 órakor presbiteri ülés volt, amelyen Csécsy Imre esperes ismertette az egyház százéves történetét. A presbiteri tagok nevében Szabó Zoltán nyugalmazott tábornok köszöntötte az egyházat. A presbiteri tagok közül Jenei László, Berecz Gábor, Dömötör Bertalan, Dömötör László, Muzsai Géza, Nagy Dezső, Szántay Lajos, Szántay Béla, Varjassy József és Ermesz Sándor jelentek meg.

Délután hat órakor vallásos estély volt a református templomban. A megjelentek elénekelték XC. zsoltárt, majd Kovács Zoltán lelkes imát mondott. Hirsch József nagyszerű orgonaszólóját a református énekhar határos éneke követte. Rékási Eszter szívhezszólan szavalt, majd Ladiszlav József Hirsch József orgonakisérével megható egyházi dalokat énekelt. A gyülekezet befejező zsoltáráneke után az impozáns ünnepség befejezést nyert.

Hála a His Master's Voice-nak — a világ legnagyobb művészei az Ön állandó vendégei.

Egy Saljapin... Cortot... Heifetz vagy Calli-Curci hangverseny. Mily felemelő — de mily rövid! Az isteni zene még a fülben cseng — azután végleg elhal. A tökéletes boldogság egy pillanata elmúlt...

De van egy mód e művészeket és még számos mást akkor hallani, amikor csak jól esik — annyiszor „elujráztatni”, ahányszor csak tesszik: a „His Master's Voice” grammofon és a His Master's Voice lemezgyűjtemény.

Sok mód van rá, otthon jó zenét hallgatni, de csakis a „His Master's Voice” grammofon nyújtja a világ legjobb művészeit — akik rendelkezésre állanak, bármikor, tetézése szerint. Kérje a legközelebbi „His Master's Voice” bizományostól a lemezjegyzéket.

- SALJAPIN
DB. 105 A Volga hajó dala
A próféta (Kimsy-Korsakov)
- TITO SCHIPA
DA. 874 Seilmionome (Sevillai borbély)
- ALFRÉD CORTOT
DB. 1070 Variations Sym.
DB. 1069 phoniques (Cesar Franck)

HIS MASTER'S VOICE

Szerb püspöki látogatás Aradon.

Letics dr. püspök, aki 1905. óta nem volt Aradon, ma ideérkezett. — Hetventagu szerb dalárda tartott ma este hangversenyt az Iparosotthonban.

(Arad, április 22.) Arad szerb kisebbsége számára a husvétii ünnep két kímelkedő eseményt hozott. Ma délelőtt Aradra érkezett Letics György dr. görög keleti szerb püspök, akinek Temesváron van székhelye és a kinek kerületébe Arad is tartozik. Az ősz püspök, aki 1903. óta tölti be ezt a magas méltóságot, 25 éve nem járt Aradon. A ma délelőtti személyvonattal érkezett meg Temesvárról Letics dr. püspök, akinek vonatával együtt érkezett meg Aradra a hírneves első Belgrádi Dalegylet. Az egylet 1853-ban alakult és jelenleg a szerb trónörökös a védnöke. A dirigense pedig Manoilovic Kosta egyetem tanár, aki kiváló és ismert zeneszerző. A kö-

rus 70 tagból áll és tegnap nagy siker mellett mutatkozott be a temesvári színházban, a temesvári szerb jótékony nőegylet 30 éves jubileumi ünnepe alkalmával.

A vasuti állomáson az aradi szerb hitközség közel száz főnyi csoportja várta a püspök és a belgrádi dalosok megérkezését Kovincic Uros főesperes vezetésével. Stancoief Andrács, az aradi szerb hitközség elnöke üdvözölte szerb nyelvű beszédben a püspököt és a belgrádi dalárdistákat, majd Botioc Alexa dr. városi tanácsos román nyelvű beszéddel fogadta a püspököt és a vendégeket Aradváros nevében. Letics dr. püspök román nyelvű beszédben köszönte meg a meleg fogadtatást.

	Central Mozgó	Select Mozgó	Elite Mozgó	Grädiste Mozgó
23-án Szerdán	D. e. 1/2 12 órai Matiné: Fiatalok előnyben Főszerepben: Charles Rogers. Délután pontosan 5, 7 és 10-ór Asszony a holdban. Főszerep: Gerda Maurus és Willy Fritsch	D. e. 1/2 12 órai Matiné: Sport és Flört Főszerepben: Bebe Daniels. Délután 3, 1/2 5, 6, Utoljára Clara Bow-nal a főszerepben A szerető.	D. e. 1/2 12 órai Matiné: IZÉ Főszerepben: Clara Bow. 1/2 8 és 9 órakor Utoljára Tom Mix-szel a főszerepben Harc a gyémántért	D. u. 3 órai Matiné: Fiatalok előnyben, Főszerepben: Charles Rogers D. u. 1/2 5, 6, 1/2 8 és 9 órakor Sport es Flört. Főszerepben Bebe Daniels.
24-én Csütörtökön	Délután pontosan 5, 7 és 10-ór Asszony a holdban. Főszerepben Gerda Maurus és Willy Fritsch.	Délután 5, 7 és 9 órakor Premier! A Febr Stadion. Nagyszabású sporttánc a Str. Méritzi téli olaszpászról.	Délután 5, 7 és 9 órakor Uj műsor! A szerető. Főszerepben: Clara Bow. Kalandor kép.	D. u. 7 és 9 órakor Uj műsor! Tom Mix-szel a főszerepben Harc a gyémántért.

**Üzleti könyvek, ügyvédi
és kereskedelmi nyom-
tatványok, dossziék stb.**

H. BLOCH, ARAD.

közben egy fiatal leány virágcsokrot nyújtott át a püspöknek.

Délelőtt tizenegy órakor ünnepi mise volt a Kelemen-téri görög keleti szerb templomban, amelyet Letics püspök celebrált, fényes papi segédlettel. A kórusban a belgrádi dalárda tagjai énekeltek. Ünnepi istentisztelet után a püspök és a vendégek az alsótemetőbe mentek, ahol a háboru kezdetén hősi halált halt szerb holttestek pihentek. A belgrádi dalárda hatalmas szerb nemzeti színi szalaggal díszített virágkoszorút helyezett el a sírra és gyászdalokat énekelt. Dr. Letics püspök tartott ezután megható gyászbeszédet a hősök emlékére.

A déli órákban a püspök hivatalos látogatást tett az aradi hatóságoknál, valamint dr. Comsa Gy. Gergely görög keleti román püspöknél, Kovincic Uros aradi szerb esperesnél és Milinkovic iskolaigazgatónál, az aradi szerb egyház alelnökénél. Este 9-kor a dalárda az Iparos Kulturházban tartott előadást elsőrendű műsoros estély keretén belül. Az estély fényes megnyilvánulása volt a szerb kisebbségi együttérzésnek. A nagyterem zsúfolásig megtelt közönséggel, akik között helyet foglalt a szerb társadalom minden rétege.

PANDIT NEHRU.

a Hindu Nemzeti Kongresszus elnökét, Ghandi legközelebb munkatársát az angol szótörvény megsértése miatt letartóztatták és hat havi börtönrre ítélték.

Elnökválság az aradi izraelita hitközségben.

Schütz Henrik dr. nem vállalja az elnöki tisztséget — A választmány érdekes ülése.

(Arad, április 22.) Az aradi neolog izr. hitközség vezetősége tegnap ülést tartott, amely egészen váratlanul szenzációval szolgált. Dr. Schütz Henrik a hitközség elnöke, aki kilenc esztendő óta közmegelegedésre vezet a testület ügyeit, bejelentette, hogy a küszöbön álló választásokra, személyének melleszével ejtsék meg a jelöléseket, miután ő nem hajlandó továbbra a tisztséget vállalni. A vezetőség tagjai között nagy meglepetést keltett Schütz dr. elnök bejelentése. Több felszólaló próbálkozott bejelentésének visszavonására kérvényezve a köztszűletben álló elnököt, azonban Schütz dr. állhatatosan megmaradt eredeti álláspontja mellett.

Az aradi neolog izr. hitközség tegnapi vezetőségi ülésének a főprogramja a küszöbön álló választások előkészítése volt. Az alapszabályok ugyanis kimondják, hogy minden harmadik esztendőben az elnök, alelnök és 11 vezetőségi tag mandátuma lejárt és új választásokat kell kiírni a tisztségek betöltésére.

A tárgysorozat egész jelentéktelen programjainak tárgyalása után a küszöbön álló választások kerültek napirendre. Ez alkalommal Schütz Henrik dr. hitközségi elnök emelkedett szólásra, ismertette elsősorban a választás megejtésének módzatait. Tizenegy tagból álló előkészítő bizottság megválasztását javasolta, amely hivatva lesz gondoskodni a választók névjegyzékének összeállításáról és a választások technikai előkészítéséről. Ezután váratlanul így folytatta Schütz dr.:

— Az előkészítő bizottság hatáskörébe tartozik a jelölések megejtése is. A magam részéről kívánatosnak tartom előzetesen jelezni, hogy a jelöléseket a magam személyemmel teljes eljuttatásával méltóztassanak eszközölni, mert eljárt szándékomban, hogy az elnöki

tisztséget továbbra nem viselem. Olyan egyéniségnek akarom átadni a helyem, aki fiatalosabb energiával tudja intézni a testület ügyeit.

Schütz Henrik dr. bejelentése nagy meglepetést váltott ki a megjelentek között. Elsőnek Deutsch Andor hitközségi alelnök emelkedett szólásra, méltatta Schütz Henrik dr. érdemét és arra kérte, hogy vállalja továbbra is a testület vezetésének súlyos munkáját. Hasonló értelemben szólalt föl az ugyanevezett cionista csoport részéről dr. Singer Jenő, aki ugyancsak kérte Schütz Henrik dr. elnököt, bejelentésének visszavonására. Az elnök válaszként a felszólalásokra: Kifejtette, hogy legnagyobb sajnálkozására nem áll módjában másféleképpen határozni.

Munkatársunk a mai nap folyamán felkeresté lakását a távozni készülő, köztszűletben álló hitközségi elnököt, aki elkövetett szándékáról így nyilatkozott:

— Kilenc esztendeje dolgozom az aradi izr. hitközség élén. Valahogy kimerültem, érzem magam. Szívesebben látok nálamnál fiatalabb erőket az élen. Nagyon sok munkával jár egy ilyen testületnek az igazgatása. Semmi esetre sem változtatok meg szándékomban. Egyedül és kizárólag ez készített tegnapi bejelentésemre.

Schütz Henrik dr. elnökségével kifejezésre jutott az aradi zsidóság külső képe. Schütz dr. izig-végig magyar kulturájú, magyar nevelésű zsidó, aki minden időben magyarnak vallotta magát, mint ahogy magyarnak tudják és vallják magukat az aradi zsidó hitközség tagjai csaknem teljes számban. Az a néhány cionista, aki érvényesülési, vagy egész világi okokból megtagadja magyar voltát, számbeli szempontból elenyészően csekély.

Bárki lép Schütz Henrik dr. örökébe, annak éppen úgy a magyar zsidó megtestesülésének kell lennie, mint volt az eddigi elnök. Az a néhány cionista, aki fogja látni, hogy az

Májusi átköltözéseket

előzetes és pontosan eszközöl:

Pollák Arnold szállító cég

Arad, Strada Moise Nicoara (Petőfi-u.) 1. szám.

aradi zsidó hitközség élére a jövőben is csak olyan férfi kerülhet, akinek meggyőződése, egyénisége és múltja kifejezésre juttatja ennek a nagy magyar hitközségnek igazi képét. A hitközség tagjai hiszik és remélik, hogy Schütz Henrik dr. még nem mondta ki az utolsó szót az elnöki tisztségre vonatkozólag.

Károlyi István gróf eljegyezte Windischgraetz Lajos herceg leányát.

Fényes eljegyzési ünnepély a sárospataki kastélyban.

Sárospatakról jelentik: Pár nappal ezelőtt országszerte nagy feltűnést keltett a tiszti becsületbíróóság határozata, amelyben Windischgraetz Lajos herceget a frankhamisításból ismeretes szerepét véve tárgyai alá rehabilitálta. Most a mágnások körében ismét egy, a herceg családjával kapcsolatos eseményről beszélnek. Husvét vasárnapján tartotta Windischgraetz herceg második leánya eljegyzését Károlyi István gróffal. Az eljegyzési ünnepségen az ország minden részéről megjelentek a magyar arisztokrácia családok tagjai, feltűnést keltett azonban, hogy a vármegye notabilitásai közül csak Hoyos Viktor gróf, sárospataki főszolgabíró jelent meg, míg a főispán és az alispán távolmaradtak az ünnepségről. A templomból 2000 főnyi fakétyos és harminchos tömeg indult el a kastély felé, hogy üdvözölje a jegyespárt. A kastély udvarán Csontos József nyugalmazott gimnáziumi tanár mondott beszédet.

Május 10-ig kiadják a színházi koncessziókat.

Három rajonra osztják az országot. — A szépművészeti minisztérium delegátusai ellenőrző körúton.

(Arad, április 22.) Az utóbbi időben az a hír járta be a kisebbségi sajtót, hogy a szépművészeti miniszter ezévből redukálni fogja a kisebbségi színházi koncessziók számát s legfeljebb csak 4 koncessziót fog kiadni. Ez a hír Isac Emil színházi felügyelőnek Aradon történt ellenőrző szemléjével kapcsolatban terjedt el. — Alkalmunk volt ebben a kérdésben egy tökéletesen informált és beavatott személyiséggel beszélni, aki kijelentette, hogy a koncessziók számával kapcsolatban a lapokban elterjedt híradások nem fedik a valóságot.

Nem igaz az, hogy a szépművészeti miniszter csak négy kisebbségi színházra hajlandó koncessziót adni, miután ebben a kérdésben a miniszter nem határozott. Döntés még egyáltalában nincs a koncessziók ügyében, de a legnagyobb valószínűség szerint május 10-ig a döntés megtörténik.

A koncessziók számától függetlenül a színházi viszonyok tanulmányozása és ellenőrzése tovább tart. A szépművészeti miniszter három rajonra osztotta be az országot, az eljárás meggyorsítása végett Rebréanu vezérigazgató, Sorbul Mihály színházi inspektor és Isac Emil színházi felügyelő között. Ez az ellenőrző szemle — amint megírtuk már — megkezdődött és a husvétünnep után tovább fog folytatódni. A szépművészeti miniszter megbízottjai vizsgálatuk eredményéről jelentést tesznek a miniszternek és csak a jelentések beérkezése után fognak dönteni Bucarestben a koncessziók felett.

130

pengőért rendelhet elsőrendű gyapjuöltönyt

REISZ

férfiruhaáruházában
BUDAPEST,
VII., Rákóczi-ut 36.

Tombol a tombola az aradi kávéházakban.

Arad közönsége most ezzel az ártatlan szerencsejátékkal csiklandozza idegét. — Zsúfolt kávéház, kevés fogyasztás. — Izgalmas jelenetek közben folyik a játék. — Az est hőse.

(Arad, április 22.) Az egyik aradi kávéház így jellemzi a kávéházi tombolát és a közönséget:

— Bizony-bizony, ma már csak tombolával lehet kávéházba csalogatni a népet. A csalogatás eredménnyel jár, mert egy-egy tombola-estén úgy megtelik a kávéház, hogy vendégnek alig jut hely. Sajnos, a közönség nem a kávéházért jön ilyenkor a kávéházba. Nem érdekli a zene, nem érdekli, hogy én milyen kóriási adót fizetek, hogy abból élek, amit ő elfogyaszt. Semmi sem érdekli, csak a tombola és nem fogyaszt semmit, vagy alig valamit. Hatan ülnek egy asztalhoz és a konzumálás három fekete.

A kávéházi asztalok olyan sűrűn sorakoznak egymás mellett, hogy sovány ember legyen a talpán, aki közöttük elfér. Minden asztalon oda van támasztva a gyufatartóhoz a kemény karton ezzel a felirással: „Occupat”. Fél kilenc van de az összes csillárok úgy ontják a fényt, mintha Szilveszter éjszakára készülődnének. A bejáratnál egy hosszú asztal, rajta sorakoznak a tombolatárgyak.

Megérkezett az első vendégcsoport. A mama, a papa, három leány és egy fiatalember.

Ezután már olyan sűrű tömegekben érkeznek a vendégek, hogy az ajtónak nincs ideje becsukódni. Alig egy negyed óra alatt megtelik a kávéház. Kilenc óra. A zenekar megadja a jelt és kezdetét veszi a tombolajegyek eladása. A trafikos és kenyeresleányok árulják a tombolajegyeket. Minden asztalnál vásárolnak. Darabja husz lej és gyönyörű szervízt is lehet vele nyerni, ami jó volna a Mancika stáfirungjába.

— Huzzon egy számot Mancika — szólt negédesen Saldo ur, a könyvelő. — A maga tiszta keze biztosan szerencsét hoz.

Mancika elpirul, jelentős pillantást vet Saldo ur felé és „tisza” kezével kibuz egy jegyet.

Egy ilyen tombolaestélyen a közös szerencse, vagy közös peck sok lángoló érzelű ifjú párt kapcsolt már egybe olyan erővel, hogy rajtuk már csak a válóperes ügyvéd segíthet. A kávékos ügyes emberek. Ők lelki motivumokra építenek. Nem kezdik mindjárt a játékot; arra gondolva, hogy a várakozás unalmában, vagy kényszerhelyzetében, a vendégek rendeléseket adnak fel. Ha ez a számítás nem is válik be százszázalékosan, de mindenestre jövedelmez két-három üveg bort és tíz-tizenöt feketét. Az asztalok körül most már feszültté válik a hangulat. Különösen a hölgyek

izgatottak. Percről-percre hangzik el egy-egy türelmetlen női lamentáció:

— Mikor kezdik már a tombolát?

Végre. A kirakott tárgyak asztalához lép a kikiáltó és bejelenti a játék megkezdését. A zene elhallgat. Aztán a lázas feszült csöndben egy szám süvit végig a kávéház hatalmas termén. Minden asztalnál tombolajegy. Némelyeknél négy-öt darab. A felhangzott szám után égő arccal kutatnak a jegyen, hogy megtalálják a kikiáltott számot. Aki megtalálta, az boldog reménykedéssel hajtja be a félkör alakú kivágást. Ujabb szám rikolt végig a kávéházban. Most már nyolc-tíz ember rohan a nyereményasztal felé. Kihúzták számukra az „Ambot”. Az izgalmas játék folyik tovább. Ez a réndráma nem képes ilyen lázas hangulato kiváltani a közönségből, mint a tombolaest. Mennél jobban közeledik a játék a vége felé, annál idegebbek az emberek. Most már nem is ülnek, hanem állnak az asztalok mellett. Amikor egy-egy szerencsés nyerő a nyert tárggyal kezében siet vissza asztalához, a többi asztalok között kell elsiklania. Mindenki megszólítja, megfogják kabátját, megérintik kezét. Mint Szilveszter éjszakáján, amikor malacot hordoznak körül és aki megérinti, annak szerencséje lesz.

Óriási éljenzés. Megnyerték a kvinternót. Egy kávé-készlet. Következik a tombola. A nagy tragédiák ötödik felvonásának idegizgató hangulata uralkodik a közönségen. Ha a surranó pincér belebotlik egy székre, felháborodott piszogás parancsol legteliessé csöndet. A kikiáltó pedig kegyetlen perverzítással fokozza az izgalmat azzal, hogy csak lassan, vontatottan mondja be a tombolaszámot.

Egyszerre három helyről hallik örömsikoltás. Három asztalnál mozdul meg mindenki és három ifjú rohan, feldöntve székeket, embereket, az asztal felé.

— Éljen! Éljen! — süviti az embertömeg.

— Enyém a tombola — kiáltják egyszerre hárman.

Itt egy kis baj történt, ami elő szokott fordulni a tombolajátékoknál. Hárman nyerték meg a tombolát. Ujabb izgalom. A három nyerő között sorsolás történik. Azután a boldog nyerő „meghódítottam a világot” pózával elhelyezi a nyert tárgyat társaságának asztalára. Ő az est hőse. Reá bámulnak iriggykedve. Rámosolyognak kedvesen és hivogatóan. És az asztaltársasága boldogan osztozik a dicsőségben.

Egy óra van. Vége a tombolának. Már nem érdemes tovább maradni. A kávéház egykettőre kiürül. A nyerő asztaltársaság a dicsőség örömeire még marad és elfogyaszt egy-két üveg bort. Néhány asztalnál ülnek már csak, de ők nem tombolás vendégek, hanem a korhelyek, törzslátogatók, akik csak most jöttek be a kávéházba, mert úgy érzik, hogy a tombolás vendégek kiszorították őket saját otthonukból.

Pillsi Géza.

Oszták osztályosrajték, 54.000 sorsjegy, 42.000 nyeremény

Számos óriási nyeremény!

Nyeremény legszerencsésebb esetben:

20,000.000

(Husz millió Lei)

Jutalom és nyeremények:

12,000.000

7,500.000

2,500.000

2,000.000

1,500.000

stb. **Összesen 42.000 nyeremény, több mint Háromszázhusz millió Lei.**

Azonnali kifizetés készpénzben államilag van biztosítva! Nincs nyereményilleték, általában semmiféle levonás! **Az összes sorsjegyek fele nyer!**

A sorsjegyek ára: **egész 1200 Lei, fél 600 Lei, negyed 300 Lei**
A szállítási előzetes befizetés nélkül történik egy kényelmes átutalási mód megjelölésével.

Fritz Dörge-Bank

Wien I/A, Kärntner Str. 43.

A sorsjegyek eladásával és a nyeremények kifizetésével a minisztérium által lett megbízva. — A sorsjegy készlet rohamosan apad. Készen állunk meg ma. Kiszerezni posta lap eleget.

A húszéves 1930. május 20-án kezdődnek

EGYHÁZBÜNTETÉSSSEL SUJTOTTÁK GÖRÖG DIKTÁTORT.

A törvényszék 2 esztendei fogházra és 5 évi hivatalvesztésre ítélte Pangalos tábornokot, Görögország volt diktátorát, aki az egyik játékkaszinót bérelte az államnak, illetve egyik pártbíróként.

Mozi.

Asszony a Holdban.

Thea von Harbon fantasztikus regénye, a „Frau im Mond” lép át ezen a filmen a képzelet világából a szemünkkel érzékelhető valóságba. A német kritika filmrepszának nevezi ezt a csodálatos művet, amely hihetetlen realizáló erővel tárja szemünk elé az emberiséget mozgó két legfontosabb tényezőnek: az asztalozónak és az aranyaknak még a holdra is kiterjedő hatalmát. Miként az ókor hősei Trója ellen, úgy igyekeznek a legujabb idők hősei a Holdra. Vállukon a végzet súlya, s az aranyátka van. És miként a Nibelung-viszály asszony és arany körül támadt, ép úgy ebben a Hold-legendában is e két mindenható tényező körül folyik a harc. „Cherchez la femme” érvényes az egész világűrben! Másfelől pedig az átkozott arany, melyhez még a Holdban is gazság és halál tapad, a Hold kincse olyanféle szerepet tölt be itt, mint amott a Rajna kincse. A film tárgyának nagyvonalúságához igazodik a technikai megoldás minden eddigit felülmúló tökéletessége is. Amit Fritz Lang mint rendező ezen a téren produkált, az a német filmtechnikának világraszóló büszkesége. A holdrakéta kilövése oly izgalmas pillanatot okoz s annyira magával ragadja a közönséget, mintha valamely csoda vált volna valóra. A világűr átszelése, a Holdra érkezés idegfejesztő percek, az idegenszerű természeti képek, holdtájak, mindmegannyi szenzációs átélés erejével hatnak. A szereplő színészek és főleg az eszményien szép Gerda Maurus, meg a válaszólagosan finoman játszó Willy Fritsch kiváló teljesítménye még csak fokozza azt a maradandó mély benyomást, amit ez a nem mindennapi film a nézőre tesz.

Ma van premierje a Central Mozgóban

a nagynevű német rendezőnek: **FRITZ LANG** világsikert aratott filmjének

ASSZONY A HOLDBAN.

Ez a mű a filmtechnika legnagyobb, legmeglepőbb produkciója.

Főszerepekben: **Gerda Maurus és Willy Fritsch.**

Előadások pontosan 1/5, 7 és 1/10 órakor kezdődnek.

HIREK.

A 80 éves Pesti Napló.

A magyar újságírás húsvétkor ünnepet ült. A legrégebbi budapesti újság: a Pesti Napló, amely az Az Est lapok reggeli kiadása, húsvétkor érte el megjelenésének 80-ik évfordulóját. Egy darab történelmi füzetik a Pesti Naplóhoz. Ennek a lapnak hasábjain látott világot Deák Ferenc híres húsvéti cikke, amelynek mélyreható következményei voltak az ország politikájában. És azóta is a lap hasábjain elmondott szó állandóan sulyal birt. A Pesti Napló komoly tényezője maradt: Magyarország szellemi életének. Nyolcvan esztendő nagy idő egy lap életében és a Pesti Napló mindvégig bátor célkitűzéssel haladva, frissen érkezett el a nyolc évtized megállónyeléig. Nem viselték meg a harcok, mert mindig újult kedvre serkentette a közönség szeretete, amely elkísérte a mostani jubileumot. És a lap hálás akart lenni a közönségének. Az évfordulóra impozáns lappal lépett a nyilvánosság elé. Szövegben 100 oldalt adott, mellé pedig 240 oldalas műmellékletet. A magyar újságcsinálás mintaképe volt: a Pesti Napló jubileumi száma és az újságot az évfordulónak alkalmával világszerte fölkeresték gratulációkkal, megünnepelték cikkeikkel. A lap élén Lord Rothermere cikke díszesleg. „Új Kossuth Lajost” címmel. Az üdvözlők között helyet foglalnak Calvin Coolidge, az Egyesült-Államok volt elnöke, Franklin N. Roosevelt, Newyork állam kormányzója, William Borah newyorki szenátor, James I. Walker Newyork város polgármestere, Henry Barbusse, Chiappe, Páris rendőrfőnöke, Maurice Dekobra, Stefan Zweig, Somerset Maugham, John Galsworthy az íróvilágból, ezenkívül a magyar politika és a közgazdasági világ számos notabilitása, akik közül többen az üdvözlő sorokon kívül értékes cikkeket is fölkerestek a Pesti Napló nagyszerű jubiláris számát.

— **LAPUNK LEGKÖZEBBBI SZÁMA** a közbeeső ünnep miatt pénteken reggel jelenik meg.

— **Befejezés előtt áll a párisi konferencia.** Párisból jelentik: A keleti konferencia az ünnep két napján is szakadatlanul dolgozott. Már elkészítették a megállapodás szövegét, amelyet ma vizsgálnak felül. Ma megállapodnak a végleges szövegben, amit a holnapi teljes értekezlet elő terjesztenek. Amennyiben azt elfogadják, az értekezletet befejezettnek nyilvánítják.

Tavaszi újdonságok

nagy választékban érkeztek

STRASSER

divatruháziba, szemben
a lutheránus templommal.

Tagja a CONSUM kereskedelmi r. t.-nek.

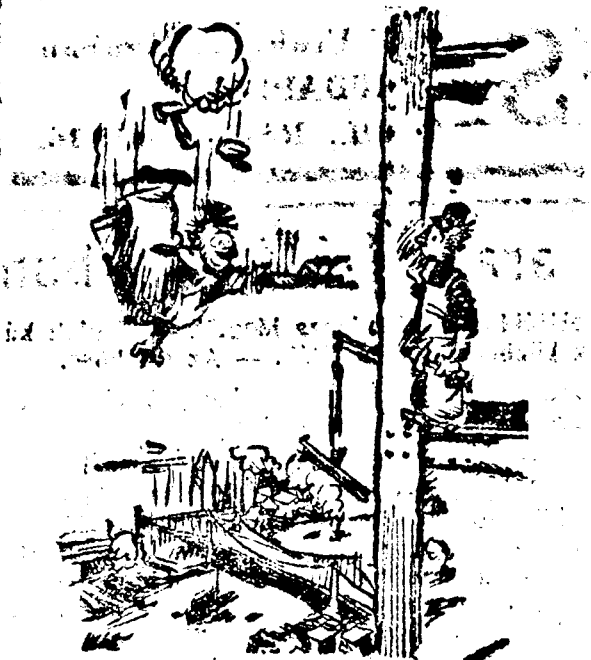
— **Apponyi Albert gróf visszaérkezett Egyiptomból.** Budapestről jelentik: Apponyi Albert gróf három havi egyiptomi turájáról ma délelőtt Budapestre érkezett.

— **Vergilius-ünnepségek Olaszországban.** Rómából jelentik: Tegnap kezdődtek meg Itália nagyobb városaiban a Vergilius-ünnepségek a költő halálának 2000-ik évfordulója alkalmából. Az ünnepségek központja Nápoly és időtartamuk októberig húzódik el.

— **A Gyoroki Nők Szövetségének nemes-sziv akciója.** A húsvéti ünnepek alkalmából a Gyoroki Nők Szövetsége több szegénysorsu családot és beteget segélyezett. Nagyobb mennyiségű élelem, valamint ruhanemű került kiosztásra. A legnagyobb dicséret illeti meg a jótékony mozgalmat résztvevőit, akik ezen nemes ügynek szolgálatában emberbaráti kötelességüket teljesítették.

— **Anyák, akarjátok, hogy gyermekeitek egészségesek, erősek, vidámak legyenek?** Adjátok nekik a reggeli és uzsonnatejhez 2-3 kávéskanál OVO-MALTINE erősítő tápszert.

A KÜLFÖLD HUMORA.

— **Halló Maxi!... Fogd meg a szemüvegem, mert még összetörök.**

— **A pápa nem beszél többé telefonon.** Rómából jelentik: Egy angol újságíró Londonból telefonon felhívta a pápát húsvéti interjúért. A Vatikán jelentkezett és bementa, hogy a szentatyja nem beszél telefonon, mert a legutóbb valaki egy magasrangú diplomata nevében felhívta és mikor a pápa jelentkezett, neveletlen szavakkal sértegette a szentatyját.

**Azért olcsó, mert
minőségben nagyon jó
vászon-sztalneműk
Ruttkay & Botye cégnél**

Arad, megyeházzal szemben.

— **Súlyos baleset érte Steinitzer Pál dr.-t.** Súlyos természetű baleset érte ma délután dr. Steinitzer Pált, a Háztulajdonosok Szövetségének ügyészét. Kőlcsey-uccai lakásán elcsúszott, elesett és az esés oly szerencsétlenül történt, hogy lábát csipőben eltört. A Therápia-szanatóriumban a törött lábat azonnal gipszbe helyezték. Orvosi vélemény szerint állapotja igen komoly, mert a gyógyulást az előrehaladott kora jelentősen befolyásolja. Balesete általános részvétet keltett, mert mindenütt a legnagyobb rokonszenvnek örvend dr. Steinitzer Pál és betegágya felé most nagyszámú barátjának és ismerősének aggódó érdeklődése összpontosul.

**BUDAPESTEN
PATAKYNÉ**

új üzletében **Harleken S.**
(a Petőfi Sándor-utca közelében)

izléses női kalapok, előnyös árak.

— **Kerékpár és autó karambolja.** Súlyos összeütközés történt szombaton este Mondorlak község közelében. Az 1229. számú autó, amelyen Székely László kisjenői főállatorvos foglalt helyet és amelyet Dörner János sofőr vezetett, összeütközött a község közelében egy Lippa felől érkező motorkerékpárral, amelyen Lechmann András lippai szücs foglalt helyet. A kerékpár körülbelül száz kilométeres sebességgel száguldott és az összeütközés következtében felborult, maga alá temetve utasát. Székely főorvos autójába emelte a szücsöt, akit az aradi kórházba szállított, majd jelentést tett az esetről a csendőrségnek.

— **Kiszabadult farkas Páris utcáin.** Párisból jelentik: Egy itteni cirkuszban egy farkas kiszabadult a ketrekből és félóraig rohant Páris utcáin végig, rémületet keltve mindenkire. Egy rendőrt megmar, míg egy másik rendőrnök sikerült agyonlőnie.

— **Kisbabármegelőző** megelőző, jótékony mentést ANACOT pasztilla rendszeres szopogatása. Egy, tőle ára 37 L.

CZELNAI ESZTER

külföldi tartózkodása alatt arról győződött meg, hogy a hideg buffé ételése, a talpazatok elhagyásával teljesen megváltozott.

F. hó 20-án egy négy napig tartó

tanfolyamot nyit,

amelyen a modern buffét tanítja meg.

Bővebb felvilágosítás d. u. 4 órától 7-ig kapható a „PURITAS” irodájában, v. Zrínyi-u. 6. sz. a.

— **Az Aradi Közlöny húsvéti száma részére a közönség oly tömegesen adta fel hirdetéseit, hogy képtelenek voltunk az összes feladott hirdetések lapunk ünnepi számában elhelyezni. Azok, akiknek hirdetésük lapunk folyó hó 20-iki számából kiszorult, készséggel járultak hozzá, hogy hirdetésüket az Aradi Közlöny legközelebbi számaiban közöljük le. A kimaradt hirdetések úgy osztottuk be, hogy azok egy részét mai 16 oldalas lapszámunkban, a többit vasárnap, folyó hó 27-én tesszük közzé.**

— **Eljegyzések.** Wolff Bözsikét, Wolff Károly kiváló aradi festőművész leányát eljegyezte Major László, az Aradmegyei Takarékpénztár tisztviselője.

— **Popescu Baba és dr. Lazar Aurel ügyvéd húsvét vasárnapján ünnepelték eljegyzésüket.** (Minden külön értesítés helyett.)

— **Fábián Ella és Weiss Sándor jegyesek.** (Minden külön értesítés helyett.)

— **Ósi magyar temetőt fedeztek fel Szegeden.** Szegedről jelentik: A körtöltés közelében ezer lépésre a várostól népvándorláskorabeli temetőt tártak fel. A temető 200 sírból áll és érdekes, hogy négyféle nép temetkezett ide. A jazigok, avarok, hunok, majd a honfoglaláskorabeli magyarok. A sírok rengeteg értékes anyagot tartalmaznak.

— **Revolveres harc a cetinjei rendőrségi őr-szobában.** Cetinjéből jelentik: Boskovics rendőrbiztos letartóztatta Mahabovics kommunista agitátort, aki az őr-szobában revolvert rántott és Boskovics, valamint Kovacevics rendőrökre lőtt, majd egy csendőrt könnyebben megsebesített. A sebesült Boskovics rendőrtisztnek azonban sikerült Mahabovicsot agyonlőni, Kovacevics rendőrtiszt azonban sérüléseibe behalt.

— **Cáfolják a budapesti bankfuziót.** A budapesti lapok közgazdasági rovatában az utóbbi napokban több közlemény látott napvilágot, melyek egyes budapesti pénzügyintézetek fuzió után történő racionalizálásáról szólnak. Az intézetek nevét elhallgatták, ami természetesen, mert hiszen ilyen pénzügyi műveleteket zárt ajtók mögött szoktak perfektuálni és addig nem közlik a sajtóval, amíg az utolsó tollvonást is meg nem ejtették a finansziális tranzakción.

— **Az Aradi Közlöny budapesti tudósítója patantotta ki'elsőnek a fuzióra készülő budapesti pénzügyintézetek nevét.** Ugyilátszik, a kelle-ténél korábban, mert ma délután egy budapesti könyvnyomtatás révén az érdekelt bankok működésbe hozták a cáfoló-gépet. Kiadták a következő demontit.

— **Egy erdélyi lap foglalkozott a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank és a Magyar-Olasz bank várható fuziójával.** Ugy a Kommercz, mint a Magyar-Olasz bank igazgatósága kijelenti, hogy a fuzióról elterjedt hírekről semmit sem tudnak és a híradás alaptalan.

— **Közreadjuk a cáfolatot szószerint, azzal a megjegyzéssel azonban, hogy a szóbanforgó fuzió kérdését nem az érdekelték demontit, hanem a legközelebbi hetek vagy hónapok eseményei fogják igazolni vagy megcáfolni.**

Gyermekkoszúk rend- Hegedűsné!
kivül nagy választékban ARADON.

SIGURD IBSEN,

volt norvég miniszterelnök, az író fia, 71 éves korában április 14-én Freiburgban hosszas betegség után elhunyt.

Köhögési inger, rekedtség

ellen használjunk dr. Földes-féle **Itto-eukorkát**. Legjobban dezinficiálja a szájüreget. Készít dr. Földes-gyógyszertár, Arad.

— Az Aradi Háztulajdonosok Szövetsége értesíti ama tagjait, akiknek házában védelem alatt álló köztisztviselő, vagy köznyugdíjasok laknak, hogy az 1930. április 15-én kihirdetett új lakbérleti törvény ezeknek a lakbérét az 1914. évi bér huszonnyolcszorosában állapította meg. A fentnevezett bérlők eddigi bérfizetése s az új törvény által megállapított lakbér közötti különbözetet az állam viseli, de csak az esetben, ha a tulajdonos, joga elvesztésének terhe alatt, a törvény kihirdetésétől számított 40 napon belül ennek megállapítása végett a bírósághoz fordul. Erre a Szövetség a háztulajdonosokat nyomtatékosan figyelmezteti.

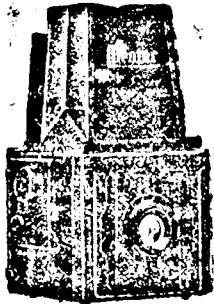
— **Idegesség, fejfájás, álmatlanság, szédülés, bogyadság, levertség, félelemérzések** eseteinél a természetes „**Ferenc József**” keserűvíz kitűnő házi szer, amely az emésztőszervekből eredő zavarok nagy részét megszünteti s visszaadja a testnek és szellemnek régi munkaképességét. Orvosi szaktekintélyek megfigyelték, hogy a **Ferenc József** víz öreg embereknél is enyhén, kellemesen és megbízhatóan hat. A **Ferenc József** keserűvíz gyógyszer-tárakban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.

— Meghalt az aradi műszerész, akit haragosa ledobott a vonatról. Pár nap előtt megírtuk, hogy Gábor József 20 éves aradi mechanikust egyik haragosa leitatva, ittas állapotban feltette a személyvonatra, majd a robogó vonatról ledobta, úgy hogy Gábor mindkét lábát levágták a vonat kerekei. A szerencsétlen embert bevitték az aradi kórházba, ahol tegnap délután meghalt. Állítólagos gyilkosát le tartóztatta a rendőrség. Gábor halála előtt azt vallotta, hogy gyilkosa bosszúból követte el a tettet, mert azt hitte, hogy ő udvarol feleségének.

Bátorság

és áldozatkészség kell minden vállalkozáshoz, hogy sikert érjünk el. Azt a kereskedőt, aki csúszban, szerényen, anélkül, hogy életfelt adna magáról várja fizetésben a vevőt, keserű csalódás ér, mert üzlete napról-napra parvaszik. Nem szabad sajnálnia a jrdetésért befektetett pénzt, mert az husásan meghozza a gyümölcsét. Fel kell éhresztetni a közönséget közönséggel. Ezt a legeredményesebben az Aradon 44 év óta fennálló

ARADI KÖZLÖNYBEN elhelyezett hirdetés után érheti el. Az ARADI KÖZLÖNY Románia legerőteljesebb magyar napilapja.

Fényképezőgép - különlegességek!

Mindenkor friss fotó cikkek.

BLOCH H. fotoosztálya ARAD.

Erdély legnagyobb és legrégebbi szaküzlete

A hatvani Deutsch-család aradi polgárlevele.

A Pesti Napló jubileumi számának érdekes aradi vonatkozású illusztrációja. Deutsch Ignác volt Arad első beiktatott zsidó polgára.

(Arad, április 22.) A Pesti Napló jubileumi számának illusztrált melléklete érdekes aradi vonatkozású dokumentumot tartalmaz. A közben hatalmas kereskedelmi és ipari tényezővé vált Hatvani Deutsch-család megalapítójának, Deutsch Ignácnak és hatvani Deutsch Bernátnak fényképét hozza, Deutsch Ignác, ugyanis 1828-ban Aradon alapította meg a Deutsch Ignác és Fia céget.

A hatvani Deutsch-családnak ez a széles látókörű, nagyszerű szervezőtehetséggel megáldott nesztorá fektette le biztos alapokra a család kereskedelmi és ipari téren szerzett tekintélyét.

Deutsch Ignác, a cég megalapítója, mint az aradi izraelita hitközség elnöke szerzett magának tekintélyes társadalmi súlyt. Több aradi jótékonyági intézmény megalapítása fűződik nevéhez. Kereskedelmi téren szerzett tekintélyét fokozatosan építette ki a Deutsch-család nesztorá. Elsősorban a Trieszti Általános Biztosító vezérigénységét szerezte meg, ami abban az időben bizalmi állás volt. Később az Osztrák Takarékpénztár gondozó intézetének a védnöke, majd a debreceni kereskedelmi kamara tagja és az Aradi Takarékpénztár ellenőre lett.

Deutsch Ignác volt Aradváros első beiktatott zsidó polgára.

Horváth Ádám polgármester annak idején a Pesti Napló illusztrációjaként közölt következő polgárlevelet állította ki német nyelven:

— Mi Arad szab. kir. város polgármestere ezúton hozzuk tudomására mindenkinek, akit érdekelhet, hogy Deutsch Ignác ur, az aradi izraelita hitközség elnöke, csász. kir. szabadalmazott nagykereskedő, a Trieszti Általános Biztosító csász. kir. engedélyezett főügynöke, az Első Osztrák Takarékpénztárral egyesült gondozóintézet védnöke, a debreceni kereskedelmi kamara tagja és az Aradi Takarékpénztár ellenőre, Öfelsége Csász. Kir. Apostoli Fenségének legteljesebb elismerését érdemelte ki, amiért Aradváros tanácsa teljes polgárjogokba helyez és jelen tanusítványt kiállítja.

Arad szab. kir. város nevében: Horváth Ádám, polgármester.

Ez az okmány volt a hatvani Deutsch-család hatalmi kialakulásának első dokumentuma, amely a maga idejében igen sokat jelentett, hiszen a városok csak igazán nagy érdemekre hivatkozható zsidó embereknek adhatták meg a teljes polgárjogot.

LEGUJABB.

Halálos szerencsétlenség a japán flottagyakorlatokon.

Tokióból jelentik A Formosa közelében tartott japán flottagyakorlatok során a hullámok egy tengeralattjáró naszádról lesodor-

ták a parancsnokot, aki odaveszett. Keresésére hidroplánnal szálltak fel, de a vihar a hidroplán összes utasait a géppel együtt a tengerbe sodorta.

— Tragikus haláleset a Hungária-Ferencváros bajnoki mérkőzésén. Budapestről jelentik: Tragikus haláleset történt tegnap a Hungária-Ferencváros bajnoki mérkőzés szünetjében, amikor a közönséget egy kerékpáros-artista szórakoztatja mutatványával. A tribünről egy epilepsziás görcsökben fetrengő embert hoztak le és egy üres öltözőbe vitték. A szívbajos emberen nem lehetett segíteni, az orvosok már csak a halált konstatálhatták. Kiderült, hogy a Hungária centerének, Skvareknek a bátyja. A csatárnak azonban nem szóltak a tragikus esetről és Skvarek György mit sem sejtve vonult ki a pályára s csak a mérkőzés után tudta meg, milyen súlyos csapás érte.

— A most kezdődő meleg tartós lesz a meteorológusok szerint. Fizessen elő Jégre Reusz Sándor-cég jeggyárában, Bul. Regele Ferdinand 33. Telefon 141., már holnaptól kezdve házhöz szállítva kapja a jeget.

— Az Aradi Nyugdíjas Egyesület hivatalos közleményel. Tudatjuk özv. Török Lászlónét, hogy az aradi pénztárnál 10.515 lejt, özv. Bóra Zsigmondné 17.558 lejt Halmágyon az ünnepek után vegyék fel. Az elnökség.

— Végre egy modern kávéház Bucarestben. A Strada Lipszani 12. szám alatt megnyílt „Elit” kávéház, a nyugateurópai követelményeknek mindenképen megfelel. A kitűnő minőségű consumatio, figyelmes kiszolgálás, a kül- és belföldi újságok óriási választéka biztosítják a sikert.

— Legnagyobb gond a gyermeknevelés. Ezen akart segíteni a szülőknek Nógrády László dr., a tudós gyermekpszichológus és ifjúsági író, amikor tíz évvel ezelőtt megalkotta jellemképző nevelő-intézetét Bucarestben. A kiváló hirá intézet nem tömeginternátus; növendékeket csak korlátolt számban vesz fel. A legmodernebb nevelési elvek alapján álló intézetet ma is tudós megalkotója vezeti. Nagy megnyugtató minden szülő részére, ki gyermekét intézetben kívánja neveltetni, mert Nógrády dr. atyal kezére nyugodtan bízhatja. Az intézet egészségi szempontból is a legszerencsésebb helyen van, a gyönyörű Zuglitzben (I. Szepesi-u. 8.) nagy parkban.

— A Balla-növendékek tárlata csütörtökön este zárul. E nap délutánján 5 órakor lesz a képsorsolás.

Ujabb templomtűz a regátban

Iasi melletti majdnem megismétlődött a costesti-i katasztrófa. — Többen súlyos sérüléseket szenvedtek.

Bucurestiből jelentik: Csaknem a Costesti-i katasztrófa ismétlődött meg a feltámadás napján a Iasi melletti Cupou külvárosban. A feltámadási mise alatt az egyik gyermek a kezében tartott gyertyával lángraobbantott egy művirágkoszorút, amely nagy lángokkal kezdett égni és a tűz gyorsan továbbterjedt. Óriási népek keletkezett az emberek egymás

hegyén-hátán igyekeztek menekülni a templomból. Többen a tumultusban súlyos sérüléseket szenvedtek. A templom aránylag igen hamar kiürült, úgy hogy komolyabb baj nem történt. A kivonult tűzoltóság a tüzet, amely már bekapott a tetőzetbe is, hamarosan eloltotta. Az istentiszteletet a lokalizálás után nyugodtan folytatták.

Irodalom és művészet

A Gutenberg-dalkör hangversenye

Városszerte nagy érdeklődés nyilvánult meg a Gutenberg-dalkör vasárnap esti diszhangversenye iránt és szép számú közönség töltötte meg ebből az alkalomból a Kulturálota dísztermét. A nívós műsor kiemelkedő pontja Licea nu Ninette énekművésznő fellépte volt, aki a közönség nagy tetszése mellett operaáriákat énekelt, a Carmen és Tosca nagy áriáit énekelte igaz művészettel és valószínűséggel magával ragadta a közönséget. A kitűnő énekesnőt dr. Szelle Károly kísérte zongorán a töle megszokott precizitással és művészettel. B. Szalay Aranka klasszikus zongoraszóója szintén magas művészetet reprezentált. Az ismert aradi zongoraművésznő ez alkalommal is behozonyította, hogy a zongorának hivatott virtuóza. Brillians technikája meglepő. Szép sikere volt Reichert Jenő dr. konferanszának, aki „A szedőgép és a nőta szive” cím alatt tartott művészi tollal megírt felolvasást. Ferenczy György hírlapíró a közönség szavalata után, lelkesen ünnepelte. Elsőnek Szentimrei Jenő egyik pompás versét olvasta fel, majd I. Minulescu és N. Roman költők költeményeiből olvasott fel, amiket ő fordított le magyar nyelvre. Elszavalta ezenkívül Fekete Tivadar egyik A. Cotrus fordítását és végül saját verseiből olvasott fel, amelyek közül különösen „A szenvedések bajnoka” és a „Virág” aratott megérdemelten nagy sikert. Ugy műfordításai, mint versei határozottan irodalmi értéket reprezentálnak.

A kitűnő Gutenberg dalárda ez alkalommal is kitűnő produkált és a legszebb reményekkel indulnak a győri nemzetközi dalosversenyre. Most is behozonyították, hogy az ország legkiválóbb dalosai között is az első között állanak, ami nem kis részben Kovács Gyula karnagy érdeme, aki a vasárnapi hangversenyen tanubizonyosságot tett kiváló képességeiről. Különösen nagyon tetszett Révfy toborzója, Dima: Intre pietrele Detunatei-ja s a régi magyar népdalok, amiket határozott művészettel adtak elő. A kitűnően összeállított, nívós műsornak megérdemelten nagy sikere volt. (—)

* **A színház heti műsora.** Szerda d. e. 11 órakor: Tommy és Társa (operett, 10, 15, 20, 30, 40 lejes helyárrakkal.) D. u. 4 órakor: Sisters (operett, rendes helyárrakkal.) Este: román előadás. Csütörtökön: Juliusi éjszaka (színmű-újdonosság, itt először. A. bérlet.) Pénteken: Juliusi éjszaka (színmű, másodsor, B. bérlet.) Szombat: Fráter Lóránd-émlékünnepély: Akácfa- virág (operett, aradi cigányzenekarok részvételével, C. bérlet.) Vasárnap délelőtt: Kabaré-matiné (10, 15, 20, 30, 40 lejes helyárrakkal.) Délután fél 4 órakor: Huzd rá cigány (operett, mérsékelt helyárrakkal.) Este: Fráter Lóránd-émlékünnepély: Akácfa- virág (operett, aradi cigányzenekarok részvételével, A. bérlet.)

* **Pesti színházak heti műsora.** Budapestről jelentik: A budapesti színházak e heti műsora a következő: Vigaszínház. Szerda, péntek: Ma este vagy soha! Csütörtök, vasárnap délután: Takács Alice. Szombat: Az ifjú pásztor (először). Vasárnap este, hétfő: Az ifjú pásztor — Magyar Színház. Szerda: Romeo és Julia (a színpadon először). Csütörtök, szombat, vasárnap este, hétfő: Tizenöt ezer pengő jutalom. Péntek: Volpene. Vasárnap délután: Romeo és Julia. — **Bélvárosi Színház.** Minden este: Fruska — **Városi Színház.** Szerda: A szevillai borbély. Csütörtök, szombat este, vasárnap délután és este: Meluzina. Péntek: Meluzina. Szombat délután: Az álarcosbál. — **Királyi Színház.** Egész héten minden este: Alvánczy huszárok. Vasárnap délután: Viktória. — **Fővárosi Művész Színház.** Egész héten minden este: Huszárfogás. Vasárnap délután: A csunya lány. — **Új Színház.** Egész héten minden este: Copperfield Dávid. Vasárnap délután: A népdalok. — **Andrássy-úti Színház.** Egész héten minden este: Bajor Gizi, Soulay Arthur, Uray Tivadar, Vasáry,

Piroska, Békefi László, Peti Kökény, Radó, stb. fel léptével: A nagyságc asszony álmodik. A legújabb dívat. Braun ki lesz csapva. Sötét pont Kiadó lakás. Békefi konferál. — **Terézkerületi Színpad.** Egész héten minden este: Nagy Endre, Salamon Béla, Rajna Alice, Boross Géza, Gárdonyi Lajos, Herczeg Jenő: Az antena-betyár. Az utolsó éjszaka. Ártatlan József, Gandhi elindul. — **Royal Orfeum.** Egész héten minden este: Diane Loyal, 3 Santonas, Klatt and Partner, Illusztrált jazz-kvartett Henry Saturn, Gallay & Co. Sisters Mignon, Sugár Flóri, Érczkövy, Sárocsy, Rótkó. — **Bethlen-téri Színpad.** Egész héten mindennap: Új műsor. Zerkovitz-Harmath: Falu végén kurta kocma. Szőke Szakáll. Homokzsák. Urmánczy Nándorné. A protekció. Kellér Dezső: Falusiak Pesten. Vécsey Leó: A Demidoff-gyöngyök. Tréfiák, magánszámok, stb.

* **A társulat első két napja — az új anyagi kezelésben.** A színtársulat az önmaga által elhatározott szünetet vasárnap szakította meg és a husvéti ünnepek alatt összesen öt előadást tartott, amelyeknek bevételét már a miniszteri biztos ellenőrzése alatt kezelte a színház adminisztrációja. A két nap alatt a tiszta jövedelem 54.000 lej volt, amelynek felét kiosztotta a város, illetőleg a miniszteri biztos, míg a másik részét esetleges későbbi inszgesebb napokra tették el. A város nem helyezett bér címén semmit sem levonásba és így aránylag szép összeg maradt tisztán. A bevétel felének kiosztásával azonban csak 80 lejes osztalék jutott ezer lejre, úgyhogy a kis gázsisták körében továbbra is megmaradt az elégedetlenség. Mert például az 1500 lejes gázsisok összesen 120 lejt kaptak. Előzőleg léteztek már 100 lejes előlegek is és így megtörtént, hogy egy-egy görinek vagy kardalosszínésznek a két napi bevételből — 20 lejt utaltak ki.

* **Orgona-ünnepély.** Komoly művészi keretben folyt le az aradi református egyház százéves fennállásának emlékére rendezett husvétvasárnapi orgonaünnepély. A templomot zsufolásig megtöltő közönség ümepi áhitattal, gyönyörködve hallgatta a nívós műsor minden egyes számát. Csécsy Imre főesperes mély gondolatokkal átszótt, lelkesen szárnyaló megnyitói beszédet mondott. A filharmonikusokkal kibővített vonószekerek az izzig-vérig muzsikusscherhaz Ernő rutinos pálcájától vezetve egyházi műveket adott elő. A Corelli Largóban a két Baranyai nővér érzésteljes, meleg tónusu hegedűjátéka feltűnést keltett. Fischer Ernő zeneitanár magas zenei intelligenciával előadott Bach-számokkal szerepelt, ugyancsak ő kísérte orgonán diszkrét alkalmazkodással az egyes számokat is. Várady Margit operae- nekő Szelle Károly dr.-nak Reményik Sándor „Emmaus felé” című költeményére komponált dalát bársonyos hanggal, a töle megszokott művészettel énekelte, érvényrejuttatva a dal áhitatos hangulatát. A ref. egyházi énekar kitűnő fegyvellemmel és összetanultsággal adott elő néhány számot. (—)

* **Fordulat a szegedi színház körüli denunciaciósi bonyodalom ügyében.** Szegedről jelentik: Ismeretes, hogy a szegedi színházgató választás körül nagy kavargás keletkezett. Még a választás előtt névtelen levelek érkeztek a közgyűlés tagjaihoz, amelyben „zsidó szabadkőműves és bukott színigazgatóknak” aposztrofálták a jelentkezők nagy részét. Bűnvádi utra terelődött a dolog és ennek kapcsán egy, a megválasztott igazgató: Kürthy György körlevele kapcsán az a gyanu merült fel, hogy az igazgató körlevele és a névtelen levelek egyazon gépen készültek. Most már ezen a nyomon folyt a vizsgálat és nagypénteken váratlan fordulat történt, a névtelen levelek ügyében. A szegedi rendőrségnek bizalmasan olyan hírt hoztak tudomására, hogy azzsanprovokátor dolgozott Kürthy ellen és erről nagyon könnyű meggyőződni, mert a levelek a színházi iroda írógépién s nem Kürthy György gépién készültek. A rendőrség azonnal elrendelte a színházi iroda írógépiének haladéktalan

GÉNIUS KIS LEXIKONA

egy kötetben nyújtja az összes emberi tudást 40.000 cikk, 110.000 sor, 800 ábra és színes műmelléklet.

Előfizetési ára 420 lej három részletben.

Megrendelhető: **Sándor Ferenc** könyvüzletében.

lan lefoglalását és a rendőrségre szállítását. A színházi iroda gépiének betűi felületes szemléltre nagy hasonlatosságot mutatnak a névtelen levél betűihez. A betűk hasonlatosságának, vagy eltéréseinek kianalizálása természetesen a hites írásszakértők feladata lesz. Azok, akik a bizalmas bejelentést közölték a rendőrséggel, azzal is alátámasztják állításuk valóságát, hogy a kisgyűlési tagok részére kézbesített levelek közül több nem is postán, tehát nem Budapestről, hanem egyszerű bélyegtelen borítékban Szegedről érkezett címükre, tehát a levélírónak Szegeden kellett lennie. Az érdekes fordulat meglepetést keltett.

* **R. Hegedüs Béby a budapesti stúdióban.** Ma délelőtt a pesti stúdióban ismét fellépett R. Hegedüs Béby. Tíz óra tizenöt perckor kezdődött meg műsora, amely áriákból és dalokból állott. R. Hegedüs Béby finom szopránja ezuttal is kitűnően érvényesült és nagyszámú aradi hallgatói igaz gyönyörűséggel hallgatták az aradi uriaszony hangversenyét, amely mind megszokottabbá válik és kedveltebbé lesz a külföldi rádiómikrofonok előtt.

* **Aza radi színházi iroda hírei.** Szent György napján két előadás lesz az aradi színházban. Egy, délelőtt, egy délután. A délelőtti matiné és a darabja pompás: a Tomny és társa, amely a legszebb operettek egyike. Helyárai: 10, 15, 20, 30, 40 lejesek, főszerepeit Viola Margittal, Kertész Matncival, Balázsszal, ifj. Szendreyvel az élen az operettegyüttes legjobbjai adják. Délután a Sisters-t ismétli meg a társulat, amely minden előadásán hatalmas sikert aratott. Békeffy-Lajthay szerzők sikerült alkotása, amelynél egy mondatban a következőt lehet elmondani: Szövege szellemes, muzsikája friss, előadása pompás. Viola Margit, Kertész Mancsi, L. Kiss Mariska, Indra Manyi, Fekete Cica, Balázs, ifj. Szendrey, Győző, Kassay, Joanovits a főszereplői. A délelőtti előadás 11. a délutáni 4 órakor kezdődik. — Juliusi éjszaka, egy ragyogó vigjáték kerül csütörtökön először színre az aradi színházban. Bródy Sándor fia, Hunyady Sándor erdélyi hírlapíró áttörte a pesti falanxot és bevonult ezzel a vigjátékával Budapest legelőkelőbb színpadára, a Vigaszínházhoz, amely nagy siker jegyében mutatta be darabját és a sajtó a legnagyobb siker hangján nyilatkozott róla. Fülledt juliusi éjszakában egy kastélyban történő bravuros humoru események kergetőznek a színen. Mindegyik alak kitűnő és az aradi előadás is pompás. Pénteken ez a vigjáték megy másodsor. Szombaton este Fráter Lóránd emlékét ünnepli meg a színtársulat. A nótaköltő szomorú halála emlékére a legmagyarosabb operettet: az Akácfa- virág-ot adja elő az operettegyüttes.

* **Husvéti előadások az Iparos-Otthonban.** A husvéti ünnepek alatt a szokott jó programot adta az Iparos-Otthon műkedvelő gárdája. Első napon a már korábban nagy sikert aratott Rip van Winkle volt műsoron, másodnapon pedig Molnár Ferenc 3 felvonásos vigjátéka: a „Doktor ur.” Gaáli László, Gál Ilus, Schmelkó Ica, L. Nagy Teri, Lendvay Ferenc, Diósi Lajos és a többi kisebb szereplő ez alkalommal is jó alakítást produkált. Az előadás előtt meleg ünnepelésben volt része Bodnár Józsefnek, az Iparos-Otthon ötletes rendezőjének. A fáradtságot és időt nem kimélő főrendezőjüknek — Bodnárnak — a műkedvelők elismerésük jeléül egy értékes ezüst babékoszorút nyújtottak át.

* **A „Nyugat” husvétli száma** rendkívüli terjedelemben megjelent. A szám egy teljes regényt ad, Köves Tibortól, a Párisban élő magyar írótól „Velence, jegye: fűdje” címen. Az ünnepi szám érdekes közleménye egy Szlovénzkóban élő földművesnek, Sellyei Józsefnek novellája „Novellát írt még Nagy Endre, Sárközy György és egy Athénben élő fiatal magyar író: Tóber Terka. Katona József halálának 100 éves fordulójának alkalmából Mórca Zsigmond és Hevesi Sándor is a Bánk bán-ról. Ady Endre összes verseinek együttes kiadása alkalmából pedig Babits Mihály Adyról. A 116 oldalas, egész kötetet kitevő szám ára 75 lej. Negyedik előfizetés 300 lej. Főbizományos: Pallas Könyv- és Lapterjesztő Vállalat, Cluj, Strada J. Ratin. A

Husz évvel ezelőtt husvétkor történt az ököritői háromszáz ember tűzhalála a halálbálban. **tűzkatasztrófia.**

Costesti községben a nagypénteki litánián Jeremiás siralmi a hívők jajveszékelésébe veszttek. A szimbólikus síralomból tényleges síralom lett. Costesti községből több, mint 100 ember krematóriumra lett a falu temető-kápolnája. A borzalmas tűzvész pont két évtizedes évfordulóján történt a háromszázötven ököritői katasztrófiának, amikor 302 ember lelte halálát egy bál mulatságon. Egy nagyváradi hírlapíró történetesen épen most járt künn Szatmár-Ököritőn. A véletlen épen most különösen aktuálissá teszi a riportot s az ököritői haláltáncra való visszaemlékezést.

Nagykárolyon túl, magyar területen, a hártól alig harminc kilométerre van ez a szinnyar református község: Ököritő. A furcsa hangzású, kicsiny, 2000 lakosú község neve két évtizeddel ezelőtt bekerült a világ összes lapjaiba.

Rettenő és megrendítő, gyászos husvétja volt akkor az ököritőiaknak:

300, leány, asszony, fiú és férfi égett szénén a husvét mulatságon, nem is egészen egy óra alatt, a kocma csürjében, ahol a mulatságot rendezték.

De nemcsak Ököritő apraja-nagyja pusztult itt el, hanem még 17 község lakói közül veszttek oda sokan, mert annyi községből vettek részt a husvét mulatságon.

A husvét évforduló alkalmából ellátogattunk Ököritő községbe, hogy vajon emlékeznek-e még a szomorú husvételre, a halálbálra, amely házakat tett lakatlanná, mert egész családok pusztultak oda a tűzben s 126 felismerhetetlen halottat közös sírba temettek.

Ahol husz év óta gyászolnak...

A község főuccáján bal felől a falu egyetlen temploma, a torony nélküli református templom. Száz évesnél jóval öregebb a templom, ide jár imádkozni a falu lakossága, amely tiszta református. Bent a templomban az egymással szemközt húzódó karzatról elszáradt koszorúk sora lóg le. Husz év óta függnek itt ezek a koszorúk. A templom menyezeteről a következő sorokat olvasom le:

— „Amikön az ezernyolcszáznegy esztendő 18-án a Kosjegy havának, fundamentumköve az istenházának — ő szent segedelmet kérvén letétezt. 1811-ben végeztetett, az ököritői község ezt szenteli Istennek, mert benne idvezetét leli. Légy áldott jó Isten, ki megsegítetted ezen munkájában s el is végeztetted.”

A százhuszonhat éves templom husz év óta minden évben a szomorú emlékezés helye március 27-én.

Két évtizeddel ezelőtt a husvét napon égett el a 300 ember a halálbálban.

Minden évben megtelik ilyenkor a templom a hívek feketeruhás seregével, mint Nagypénteken. Gyász-istentiszteletet tartanak, kegyetes emlékezéssel a háromszáz lélek martirhalálának évfordulóján.

Szomorú magabaszállása és vezeklése ez a község lakosainak, akiket husz év előtt a papjuk hiába akart lebeszélni arról, hogy husvét vasárnapján ne tartsanak bált. Nem hallgattak reá s talán az Isten uja mutatkozott meg a borzalmas nagy csapásban... Ezért zárandokolnak husz év után is csüggéd fível a templomba minden év március 27-én s járulni fognak örök időkre is, mert apáról fiúra száll a falu szomorú története.

egyik generáció a másiknak adja tovább a halálbálós husvét borzalmas történetét...

Haláluk mint a méhcsongás...

Egyszerű, nagy, lapos nádtetejű ház a paplakó ahol Csépké Béla jelenlegi lelkész kérszemre készséggel adja oda az anyakönyvet s megnyitjuk annak husz év előtti legszomorúbb lapját. Az anyakönyv lapjai egymásután ugyanarról a naptól regisztrálják a halottak nagy számát s mindenkinél a halál neve: égés.

A katasztrófia története az anyakönyvben.

A szomorú leírás a következő bibliai jelmonddal kezdődik:

„Vigyázzatok, mert nem tudjátok, mely órában jön el a Ti Uratok!” (Máté XXIV. 42.)

Ököritő község szomorú krónikájából a következőket jegyezzük fel. A falu legényei fuvózenekar javára husvét bált akartak rendezni a környék falvainak részvételével. A pap tiltakozott, hogy husvét első napján bálozzanak. A tilalom azonban hiábavakó volt s a főszolgabíróság a bált engedélyezte a kocma csürjébe. Majd a következőket mondja el az egykoru feljegyzés:

Husvét vasárnapján délután 5—6 óra között kezdtek gyülekezni a faluban 17 község fiú és leányai. Minden a legnagyobb rendben ment s jókedvvel várták a táncot, ami hét órakor kezdődött meg a zsúfolásig megtelt csürben. A zenét két zenekar szolgáltatta felváltva.

Nyolc órakor a fuvós zenekar játszott s a trombitákból kijövő nagy fuvástól a zenekar előtt levő lámpa kigyuladt.

Szénás Bálint porosalmi községbeli szabadságos katona az égő lámpát le akarta ütni, de nem

Mozi-cenzura Angliában.

Mi mindent nem szabad játszaniok az angol moziknak?

Londonból jelentik: Az angol filmcenzura alaposan dolgozik. A mult esztendő statisztikája szerint a mozgófényképet ellenőrző bizottság 2155 filmet nézett végig és ezek közül háromszázról állapította meg, hogy joggal kifogásolható. Hét képet teljesen visszautasított, 251-et csak a kívánt változtatások után engedélyezett, a hátralévő 42 még függőben van, de ezek sem juthatnak eredeti formájukban a közönség elé. A cenzura-bizottság, amely ma adta közre összefoglaló kimutatását, arra hívatkozik, hogy a filmek egy részében túrhetetlennek találta azt, hogy valóságos orgiákat ábrázolnak, bűnösök megtörtéltései követnek el gaztetteket, célszások akadnak itt-ott a welszi hercegre, más filmek ismét arra alkalmasak, hogy az emberekből kiirtsák a jóérzést és a nézőt kegyetlenségre neveljék. Az a hét film, amelyet a cenzura teljesen visszautasított, a következő okból nem kerülhet a publikum elé. Az első a megrögzött erkölcsatlenség példáját filmesíti meg, a második a papságot sérti, a harmadik a házasság lételetanát erotikus szempontokkal igyekszik magyarázni, a negyedik oly élettani tanulmányokat elövenit meg, amelyek nem alkalmasak nyilvános előadásra, az ötödikben a kriminális elem játsza a főszerepet, végül akadnak olyanok, melyeken izléstelen táncjeleneteket örökített meg a film.

A 293 megcenzurázott filmmel szemben tett kifogásokat a bizottság áttekinthetően csoportosította. Vallási szempontból kifogásolta azt, hogy némely film komikus színben tünteti fel az elhaláztatást, vagy bohózáti incidenseket enged meg valóságos célokat szolgáló épületben. Politikai szempontból elvetette a walesi hercegre való célszások és az olyan képeket, ahol a fehér ember lealázó helyzetbe kerül színesekkel szemben. Katonai szempontból cenzurálták meg azokat a képeket, amelyek a brit haderők vagy az angol tiszteket kedvezőtlen szíjben tüntetik fel. Szociális te-

VIZUMOT Sándor Ferenc
Arad legrégebb vizum-rodája a legelőnyösebben intéz.

Még husz év után is borzalom fogja el az embert, amint a fakult tintarást olvassa.

Az anyakönyv 233 ököritőt iktat, ennyi ököritői pusztult el a halálbálban. Ehhez a számlához jön még 69 halott, amelyek a környező 17 faluban vannak eltemetve, mert onnan jöttek el a bálba meghívásra.

Átlapozzuk az áldozatok hosszú névsorát az anyakönyvben. A nevek után négy oldalon keresztül a katasztrófia leírását találjuk, amelyet az akkori lelkész, Kovács Gusztáv jegyzett fel.

sikerült s a mult évi bál disztésének száraz levelei pillanatok alatt tüze fogtak, lángba borult a lámpákkal és lánppakkal együtt minden.

A csür két kapuja be volt szegezve s belülről padokkal és cövekkel eltorlaszolva. Csak a kis ajtó volt nyitva, amin alig néhány ember tudott menekülni.

Embermagasságban voltak a halottak az ajtó előtt, vagy legázolták egymást, vagy meghulladtak a füstben, vagy elégték. A melegségtől szétpattanó petróleumlámpákból tűzcseppek hullottak alá s a nem sokáig tartó halálküzdelem sajtáságos méhcsongássá fajult — mondja a feljegyzés.

A csürben 233 ököritői pusztult el, az áldozatok száma összesen 302 volt. Ezek közül 126-an a felismerhetetlenségig összeégtek s ezeket 16 szekér szállította ki koporsókban a temetőbe, ahol 9x6 méter nagyságú közös sírban temették őket.

Igy jegyezte fel az ököritői anyakönyv 302 ember husz év előtti borzalmas halálát. 1930. év husvétján pedig a costesti-i tömegdráma borzalmaival vannak tele a lapok. (b. b.)

kéntetben volt legnagyobb működési tere a cenzurának. Érdekes, hogy miféle kifogások ható jelenetek akadnak a filmek nagy tömegében, részeg asszonyok és leányok, orgiák lengén öltözött alakok, illetlen képek, jelenetek, amelyek azt rajzolják meg, hogyan visz bűnbe a kísértés, a házastársi hűség megszegése hárem-jelenetek, ópiumbarlangok, színes ember és fehér asszony szerelme és filmre nem való kórházi jelenetek.

A férfi és a női nem problémájával foglalkozó számos képet is törölte a cenzura-bizottság.

Nem engedélyezték az olyan képeket, amelyekben a nők túlságosan kacér magatartást tanúsítanak

és törölték a leánykereskedelemtre vonatkozó képeket. A kriminalisztika terén kivágatta a cenzura a kivégzésel, akasztással kapcsolatos jeleneteket, a bűnösök eljárási módszereit, a társadalom sötétjének olyan merényleteit, amelyekre nem sujtott reá a törvény teljes szigorja. Végül nem fogadták el azokat a filmeket, amelyek azt ábrázolták, hogy ütik le az átalokat a vágóhidakon, brutális jeleneteket, amelyeknek tárgya kínzás, halálos katasztrófiák áldozatait. A cenzura-bizottság hangsúlyozza beszámolójában, hogy a hangosfilm még fokozottabb cenzurára szorul, mivel az élő szó hatása maradandóbb, mint a néma képeké.

Nem engedik be Angliába a szovjet-futballesapatot.

Az angol kommunisták háborút jósolnak Anglia és a szovjet között.

Londonból jelentik: A belügyminisztérium megtagadta a bentazási vizumot az orosz futballesáktól, amely mint az angol munkássportszövetség vendége, meg akarta látogatni az angol ipári vidékeket. Az angol kommunisták és a párt élesen támadja a kormányt a szovjettel szembeni barátságatlan magatartása miatt, amely szerintük menthetetlenül háborúra vezet.

Telefon
Szállás
Szállás
Szállás

UNIVERSAL

Redmond
Bucarest
Kisvárd

SPORT.

Az aradi csapatok husvétja.

A Gloria-CFR és az AMTE a verseci Dusan Silnival, illetve az Olympiával mérköztek. Az AAC Nagybecskerekén töltötte a husvétot, az ATE pedig Nagyszalontán.

(Arad, április 22.) Elismeréssel kell megállapítanunk, hogy a körülmények figyelembe vételével Erdélyben az aradi futbalcsapatok használták ki legjobban a husvétot. Aradon mindkét nap nemzetközi mérkőzések voltak. Vasárnap a Gloria-CFR legénysége mérkőzött meg a Dusan Silnival (a szerb Bánát bajnokcsapata). A Dusan Silni nem mutatta azt a játékot, amit tavaly láttunk tőle s így a nem a legjobb játékot produkáló Gloria-CFR-nek sikerült revancheot vennie a tavalyi legyőzöttén 3:0 (1:0) arányban Marienut (2) és Bali góljaival. Hétfőn viszont a verseciek már erőteljes, szép játékot mutattak és így élvezhető elsőrendű játékkal kiköszörülték az első napi csorbát, annak dacára, hogy csak 1:1 (1:0) arányban végeztek ellenfelükkel, a mai formák alapján a legjogosabb bajnokaspiráncsal, az AMTE-val. Mindkét csapat tudása legjavát nyújtotta és így Aradon régen nem látott élvezetes játékban volt részünk. A jugoszlávok vezető gólját Pavlovic lövi, amit az AMTE Stoiffa révén egyenlít. Az egyre javuló mikalikai együttes: az Olympia egészítette ki a Gloria-CFR-pályá husvét programját. Első nap az AMTE katonajátékosokkal megerősített csapata ellen vette fel a harcot és váltakozó

főlényű játék után 1:1 (0:1) arányban döntetlen eredményt ért el. Az AMTE gólját Farkas lövi, az Olympiát Barbu II. Második napon a Gloria-CFR nemzetközi sikert értett komplett csapatával mérköztek a lelkes olimpiaiisták. Végig egyenrangú ellenfelei voltak a Gloria CFR együttesének és így a 3:3 (1:1) döntetlen teljesen megérdemelték. Góllövők sorrendben Schultz (O), Albu (G., tizenegyesből), Marienut (G), Barbu II. (O., tizenegyesből), Schultz (O.) Bali (G.)

Az AAC mindkét nap a jugoszláviai Nagybecskerekén mérkőzött. Az első ellenfele a Becskereki AK csapata volt, amellyel 1:1 (1:0) arányban mérkőzött. Az AAC gólja Puskás érdeme. Az utolsó pillanatban a győzelem reménye kacskint az AAC-ra, de Gencsy a tizenegyest nem tudja kihasználni. A második ellenfelével, az Obilitivel is döntetlenül mérkőzött 2:2 (2:1) arányban. Az AAC góllövői Carabel és Mezei. Az AAC néhány jobb játékosát nem tudta magával vinni, viszont az új akvizíció mind szerepeltette.

Az ATE Nagyszalontán töltötte husvét első napját, ahol figyelemre méltó 0:0 döntetlen ért el 5 tartalékkal, a jóképességű NSC-vel szemben.

Serlegmérkőzés Budapesten, amely a bajnokságot döntötte el.

A Ferencváros és a Hungária döntetlenre, amely az Újpestet juttatta 3 pont előnyhöz a ligabajnokságban. — A bajnoki egyben serlegmérkőzés is volt. — Sorsolás után jutott a Ferencváros a serlegdöntőbe, amelynek győztese is lett.

Budapestről jelentik: A Ferencváros és a Hungária mérköztek és — az Újpest nyert: két pont előnye a Ferencvárossal szemben háromra növekedett. A példátlanul izgalmas Ferencváros—Hungária-mérkőzés husvét vasárnap 3:3 arányú igazságos döntetlen eredménye behozhatatlannak látszó előnyhöz juttatta az újpestieket, akiket már csak valami váratlan katasztrófa üthette el a bajnoki címtől.

A Ferencváros és a Hungária vasárnap bajnoki mérkőzése huszezer főnyi közönséget vonzott. A bajnoki mérkőzés egyben a serlegmérkőzés elődöntője is volt. A serlegért az I. liga négy vezető csapata vette föl a küzdelmet: A formák egyik napról a másikra változtak: Vasárnap az Újpestnek a III. kerület el-

len volt jó napja és 3:0-ra győzött. Hétfőn a III. kerületnek a Hungária ellen jutott ki a szerencsés nappól és 3:3 döntetlen eredményt ért el. A Ferencváros pedig az Újpest ellen győzött szép játék után 2:0-ra. A serlegét megérdemelten nyerte a hétfőre feljavult Ferencváros, bár a döntőből — döntetlen meccs után — csak szerencsés sorsolással szorította ki a Hungáriát, amely hétfőn feltűnően gyöngébb játékot produkált, mint vasárnap. A bajnoki derbybe ugylátszik, mindent beleadott, az Újpest viszont hiába „takarékoskodott” vasárnap, a hétfői döntőre már nem futotta az erejéből és így meg kellett elégednie a serlegmérkőzések második helyével.

O A Slavia tartalékcsoportja két győzelmet aratott Bucarestben. Az elsőrendű játékerőt reprezentáló cseh profibajnok tartalékcsoportja vasárnap 4:0 (2:0) arányban könnyen verte az Unirea-Tricolort. Hétfőn pedig az előző nap pihent Juvente gyűrte maga alá 3:1 (1:1) eredménnyel.

O A Gurahonti „Unirea” győzelme a sebesi „Crisana” felett. Gurahontáról jelentik: Az egyre fejlődő gurahonti „Unirea” futbalcsapata főlényes játék után, 3:0-ra verte a sebesi „Crisana” csapatát. A gólokat Baj (2) és Szuhaneck rugták. Jók voltak Curea, Darcan II., Bajti és Kolumban az Unirea-ból.

O Hogyan telt a husvét Erdélyben? A temesvári csapatok közül a Kinizsi Marosvásárhelyt vendégszerepelt, ahol 6:0 (0:0) arányban hatalmas vereséget szenvedett jó képességű ellenfelétől, a Murestől. A TMTE Kolozsvárott bizonyította be, hogy jogos várományosa a „temesvári bajnok” címnek. 2:0 (0:0) eredménnyel biztosan győzött a KMSC felett és 4:3 (0:1) arányban győzte a már 3:0-ra vezető kolozsvári bajnokaspiránst, a KAC-ot. Temesvárott az otthon maradt csapatok körmérkőzést játszottak, a következő eredményekkel: Banatul—Kadima 6:0 (0:0), TAC—Rapid 1:1 (0:0). A TAC került a döntőbe sorsolással. Banatul—TAC 3:1 (2:1). Ránáltjait 3:1 (2:0)-ra. Nagyszalontán hétfőn ves a NAC-ot győzte le 4:0 (1:0) arányban. A Makkabea az Egyetértés felett győzedelmeskedett 2:1 (0:0) eredménnyel. Hétfőn pedig a

Crisan megverte a NAC és a Törekvés kombináltjait 3:1 (2:0)-ra Nagyszalontán hétfőn mindössze 35 percet játszott a NAC az NSC-vel, még pedig 0:0 arányban, mert a nagyszalontai fanatikus közönség a pályára rohant és megverte Neuländer bírót és a segítségére siető Rónai NAC-játékost.

O A magyar futball husvétí vándorútja és idegenfergalma. A magyar futball husvétí idegenfergalma ebben az évben sem maradt el. Bár külföldi csapatokat ezuttal csupán a vidéki professzionista alakulatok fogadtak, a fővárosi egyesületek viszont külföldön találtak meleg vendéglátásra. A futballsport magyar vonatkozású eseményeiről az alábbiakban számolunk be: Lembergől jelentik: A miskolci Attila vasárnap a Pogont győzte le 3:1 (2:1) arányban, hétfőn pedig Hasmoneát 2:0 (1:0) arányban. Hof in Bayerből jelentik: a Budai „11” szép játék után győzi le az FC Bayernt 5:1 (4:0) arányban. — Karlsruhe-ból jelentik: Az utazástól fáradt budaiak 2:0 (1:0) arányban vereséget szenvedtek a jóképességű Phoenixtól. — Belgrádból jelentik: Kispest vasárnap 3:3 (2:1) döntetlenül játszik a BSK ellen, hétfőn 4:1 (2:0)-ra vereséget szenved Jugoszláviától. — Athénből jelentik: A Bocskay két győzelmet arat; vasárnap 3:1 (3:1)-re győz a Herakles ellen; hétfőn az Eussis ellen 5:2 (3:1)-re.

O A budapesti amatőr válogatott két győzelme Afrikában. Algirből jelentik: Budapesti amatőr válogatott—Algir válogatott 4:1 (1:0). — Orleansville-ből jelentik: A budapesti amatőr-válogatott 8:3 (4:1) arányban győzött a város válogatottja felett.

Komplett ebédlő,
egy 12 m²-es Tebris perzsaszőnyeg és egy bronzsillár eladó.
MELLINGER igazgató, Str. Dragalina 8.

Rádió műsor.

— Romániai idő. —

SZERDA, április 23.

Bucuresti 11.30 Csevegés. 11.45 Könyvü zene. 17. Rádiózenekar 18.15. Hexedűjáték. 18.30. Rádiózenekar. 19. Rádióegyetem. 20. Gramofon. 21. Zenorajáték. 21.45. Román dalok 22.15. Hegedűszó. — Hamburg 20.25. Tehetség és teljesítőképeség 20.55. Puc. cini Turandot c. háromfelvonásos operája a hamburgi városi színházból. 23.55. Kávészó. — Wien 13. Cerdá-zenekar játéka. 16.30. Zenei mesék Decsey Ernő tanár öt előadásból álló sorozata Jölli Oszkár dalaival. 17. A Haupt-zenekar játéka. 19.55. A nő, mint az üzemi tanács tagja. 20.25. Hogyan készül a film? Párbeszéd. 21. Hammes énekes előadása 22. A badeni fürdő-zenekar Komzak emlékhangversenye — Budapest 10.15. A m. kir. 1. honvédegyezred zenekarának hangversenye 1.05. Gramofonhangverseny. 6. Toll Árpád és cigányzenekarának hangversenye. 7.15. Amadeo Baldovino clas gordonkaművész hangversenye. Zongorán kísér Polgár Tibor. 7.45. Lampérth Géza dr. „Gárdista történetek.” 8.20. Az Országos Postás Zene- és Kulturgyesület hangversenye 9.45. Részletek Sándor Jenő dr. „Halvány sárga róza” c. operettjéből. Utána kb. 11. Bachmann-jazz a Dunapalota-szállóból. 12.15. Radics János és cigányzenekarának hangversenye a Dunapalota-szállóból.

CSÜTÖRTÖK április 24.

Bucuresti 17. Rádiózenekar. Közben felolvasás. 19. Rádióegyetem. Művészeti, zenei és népzenei együttest előadás. 20. Gramofon. 21. Cselőszó. 21.30. Színházi előadás. 22.15. Trió. — Bern. 22. Kallivoda Olga budapesti szopránénekősnő régi-magyar népdalokat énekel. 22.20. Szórakoztató zene. — Leipzig. 20.35. A dresdener filharmonikusok hangversenye. 22. Suppé Fátimica című operettje a Studióban. — Toulouse. 20. Hawai gitár. Szórakoztató zene. Katonazene. 21. Gramofon. 23.15. Moziközvetítés. — Wien. 13. Silving-zenekar. 16.30. A Domansky-zenekar játéka. 18.10. Alsó-ausztriai mondák. 20.30. Saint Saens: „Sámson és Delila” című háromfelvonásos operája. Utána a Korngold-jazz játéka. — Budapest. 10.15. A rádió házikvartettjének hangversenye. 1.05. A Mándits-szalonzenekar hangversenye. 5. Rádió Szabad Egyetem. 6.40. Hegyi Aranka magyar nótákat énekel Kurina Simi és cigányzenekarának kíséretével. 7.40. Angol nyelvoktatás. 8.30. A m. kir. Operaház előadásának közvetítése. „Mignon”. 11.30. A m. kir. 1. honvédegyezred zenekarának hangversenye.

PÉNTEK, április 25.

Bucuresti. 17. Könyvü és román zene 19. Rádióegyetem. 20. Gramofon. 21. Szimfonikus hangverseny. 21.45. Dalok és áriák. 22.15. Szimfonikus hangverseny. Köln. 21. Mozart: „Don Juan” című kétfelvonásos operája a Studióban. Utána szórakoztató és tánczene. — Prága. 20.30. Wagner: Faust, nyitány. 21. Goethe: „Faust” című színművének első része. 23.20. A mai zeneszerzők 15. hangversenye. — Wien. 13. A Silving-zenekar játéka. 16.30. Gramofon. 17.40. A Mildner-negyves Welleba B-dur kvintettjét adja elő. 18.10. Fussberg kamaranékes Schubert- és Mendelssohn-dalokat énekel. 21. A wien operai énekkar a capella hangversenye Schalk vezényletével. — Budapest. 10.15. Gramofonhangverseny. 1.05. Hangverseny. 5. Nagy Berta novellája: „Latinák ur találkozása a halhatatlansággal”. Felolvassa a szerző. 7.35. Gyorsirási tanfolyam. 8.20. Halász Gyula előadása: Helyes magyarság — magyart helyesírás. 9. Zongora-hegedű-gordonka-trió. 1. Schubert: d-moll trió 2. Rachmaninoff: Trio clégique. Előadják: Stefániai Imre, Waldbauer Imre, Kerpely Jenő. 10.15. Fráter Lőránd-est Bevezetőt mond Molnár Imre dr. Közreműködik: Székelyhidyi Ferenc dr., a m. kir. Operaház művésze és Kőszegi Teréz, a Városi Színház művésznője. Majd: Pertis Jenő és cigányzenekarának hangversenye a Britannia-szállóból.

**Ha ma megrendeli
az ARADI KÖZLÖNY-t,**

akkor az e hó végéig
megjelenő példányokat, valamint
a gazdag tartalmu
husvétí számot is
INGYEN KAPJA!

Az előfizetést csak 1930. május 1-től számítjuk

KÖZGAZDASÁG.

A Victoria-bank hat hónap múlva megkezdi a betétesek kifizetését.

Miért kért csődöt a bank ellen Teodorescu Constantín tanár? — A csödkérelm érdekese indokolása. — Popoviciu bankigazgató nyilatkozata. — A fuzionált pénzüintézet szeptemberben kezd meg működését.

(Arad, április 22. Az aradi Victoria Takarékpénztár szanalásának ügye ismét érdekes periódusba került. Az Aradi Közlöny jelentette, hogy a Victoria, a Timisiana és a Bihoreana fuziója ma már befejezett tény. A fuzió gyakorlati keresztülvitele elé csupán időleges technikai nehézségek gördültek, így illetékes helyről nyert információk szerint a három pénzüintézet csak szeptember hónapban kezd meg működését a közös igazgatóság alatt.

A Victoria Takarékpénztárral kapcsolatos újabb izgalomnak most az a beadvány adott tápanyagot, amely ma délelőtt futott csak be az aradi törvényszékhez. A beadványban dr. Cherman Dante aradi ügyvéd Teodorescu Constantín aradi tanár nevében 311.750 lej behajthatatlan követelés erejéig csődöt kért a pénzüintézet ellen. A csödkérelm híre nagy meglepetést keltett, annál inkább, miután a Victoria annakidején minden egyes betétesével külön nyilatkozatot állított ki arról, hogy megnyugszik a három esztendő moratóriumában.

A csödkérelm indoklása azonban megfelelő felvilágosítással szolgál arra vonatkozólag, hogy Teodorescu tanár miért folyamodott a nyilatkozat aláírása dacára a csödbírósághoz. Az indoklásban a folyamodó arra hivatkozik, hogy a múlt év folyamán Arad városa, dr. Demian S. aradi ügyvéd, Jura Nicifor állomásfőnök felesége, a görög keleti egyházközösség, dr. Nedelcu Miklós ügyvéd és még többben, az utolsó banniig megkapták követelésüket. A folyamodó Teodorescu tanár még ez év januárjában olyan bizalommal volt a pénzüintézet iránt, hogy 8200 lej tett be. Miután a Victoria az elmúlt esztendő végén megtagadta betéti kifizetését, Teodorescu megkérte a csődöt.

Munkatársunk a Victoria ellen beérkezett csödkérelmről beszélgetést folytatott Popoviciu Györggyel, a pénzüintézet igazgatójával, aki a következőket mondotta:

— Magam is csak most értesültem dr. Cherman Dante ügyvéd ur beadványáról. Megfelel a valóságnak, hogy Teodorescu tanár ur csödtörökön fenn járt a pénzüintézetnél és 311.750 lejről szóló betétjét kérte vissza. Az általa is helyben hagyott moratóriumra való hivatkozással a betét kifizetését megtagadtuk.

— Megfelel a valóságnak, hogy önök az elmúlt esztendőben betéteket fizettek ki?

— Erre vonatkozólag nem nyilatkozhatok. Az bizonyos, hogy aki ilyesmit állít, annak állítását igazolni is kell. Ezt pedig nehezen tudom elképzelni.

A készülő fuzióra vonatkozólag Popoviciu igazgató így nyilatkozott:

— A fuzió most már befejezett ténynek tekinthető. Határozottan állíthatom, hogy a csödkérelm dacára betétesek nyugodtak fognak maradni, mert az érdekeltek lényegében ismerik a fuzió feltételeit. A betétesek nem fognak károsodni, mert a moratórium lejártáig a fuzióban résztvevő pénzüintézetek visszafizetik a betéteket, sőt a Victoria 6 százaléka, a Timisiana 4 százaléka és a Bihoreana ugyancsak 6 százaléka kamatot is fizet. Hat hónap múlva már meg is kezdjük a betétesek kifizetését.

A Victoria fuziójáról szóló részletek még nem láttak napvilágot. Pénzüintézeti körökben azonban már tudni vélik, hogy Madgearu pénzügyminiszter a Victoria ügyét olyanformán akarja elintézni, hogy a fuzionáló pénzüintézeteknek a Nemzeti Bank 400 milliós kölcsönt nyújt, két százaléka évi kamattal mellett. Ez az összeg 12-13 százaléka kamattalmarzssal körülbelül 56 milliós nyereséghez jut a három fuzionált bank, amely ilyenformán tíz esztendőig belül szanalható.

A Victoria Takarékpénztár ellen beérkezett csödkérelm ügyében egyebekben a csödbíróság csak a jövő héten fog dönteni.

— **Helyi valutaárak.** Valuták: Budapest Lei 29.60, Bécs 23.90, Berlin 40.25, Zürich 32.60, Páris 6.60, Prága 5.00, New-York 168, Milánó 8.90, London 817, Belgrád 2.98. — **Devizák:** Budapest Lei 29.50, Bécs 23.74, Berlin 40.15, Zürich 32.61, Páris 6.63, Prága 5.00, New-York 168.25, Milánó 8.84, London 817.50, Belgrád 2.98.

— **Megválasztották a Nemzetközi Bank vezetőségét.** Baselből jelentik: A nemzetközi jóvátétel-fizetési bank igazgatótanácsa ma összeült a Hotel Savoy dísztermében és a bank elnökévé az amerikai Garraht, alelnökévé az ugyancsak amerikai Frasert és vezérigazgatóvá a francia Quechnayt választották. Garraht a Newyork Föderal National City and Reserve bank elnöke volt.

— **Ugy a pénzvilág mint a kereskedő társadalom számára rendkívül gazdag anyagot nyújt a „Consum”** husvét száma, amelyben a fősúlyt a lap szakértősége az ipari probléma kidomborítására fordította. Négy oldalon keresztül tárgyalja a „Consum” gazdasági helyzetbe jutott iparunk problémáit. — A gyáripar egzisztenciájáért folytatott harcához értékes ígyvert szolgáltatott a „Consum” statisztikai anyaga, amely hivatalos statisztika alapján bizonyítja, hogy már 1928-ban iparunk 40 százaléka dolgozott veszteséggel és közel másfélmilliárd lej vesztett el egy év alatt 454 belföldi iparvállalat. Érdeklődőnek ingyen küld mutatványszámot a „Consum” kiadóhivatala. Kiadóhivatal: Cluj, Str. Iuliu Maniu 8.

— **A gyümölcs tavasz és nyári permetezését** ismerteti a Növényvédelem és Kertészet legújabb száma. Cikkeket közöl a tavaszi fagyok elleni védekezésről, a fészes cseresznyéről, a szőlőtőkék átoltásáról, a róza permetezéséről, a földi bolhák irtásáról, az egynyári virágokról, a szőlőugasról, a szamóca kezeléséről, a nemesgesztenyéről, stb. A dusan illusztrált lapokból egy alkalommal a Növényvédelem kiadóhivatala (Budapest, VIII., Rákóczi-ut 51. IV. emelet 5.) díjtalanul küld mutatványszámot.

Erdekes ítélet a világosi járásbírósnál.

Egy világosi ügyvéd bünvádi feljelentése ügyfele ellen magánlaksértés, rágalmozás és becsületsértés miatt.

Világosról jelentik: Dr. Barsan Ionel világosi ügyvéd nemrégiben érdekes bünvádi feljelentést adott be a világosi járásbírósnál, amelyben ügyfelét, Ardelean Teodor galsai bírójelöltet azzal vádolta, hogy az ez év januárjában irodájában durva kifejezésekkel illette, szabálytalanságok elkövetésével vádolta meg, s végül is, amikor agresszív fellépése miatt távozásra szólította fel Ardelean Teodort, a bírójelölt nem tett eleget a felszólításnak, sőt tovább inzultálta őt.

A feljelentés nyomán a világosi járásbírósnál mára idézte be a feleket s vezette le a tárgyalást a legnagyobb érdeklődés közepette. — Felperes képviselőjét dr. Rohan Demeter világosi ügyvéd látta el, míg Ardelean Teodor személyesen védekezett. A bíróság a vádlott beismerő vallomása után az inzultus alkalmával a sértett ügyvéd irodájában jelen voltak hallgatta ki tanukként, kik valamennyien igazolták a feljelentésben elmondottakat. Dr. Rohan Demeter, a felperes jogi képviselője kérte Ardelean Teodornak szigorú megbüntetését.

A vádbeszéd olhangzása után vádlott mit sem tudott mentségére felhozni, sőt folytatta agresszív viselkedését a bíróság előtt is. Rövid tanulmányozás után Talpes Octavian járásbíró kihirdette a bíróság ítéletét, mely szerint Ardelean Teodort, az aradi Munkásbiztosító pénztár volt tisztviselőjét és Galsa község bírójelöltjét 6 havi elzárásra, 40.000 lej pénzbüntetésre s 1958 lej perköltség megfizetésére ítélte. A súlyos ítélet nagy feltűnést keltett. Felebbezés folytán az ügy a közeljövőben az aradi törvényszékhez foglalkoztatja.

Uj könyvek.

A Földrajzi Társaság Könyvtára népszerű sorozata két kiváló tudóságot jelent meg. Almási László: Antóval Szudánba könyvében egy mai, modern felkészült, ségél és modern látású magyar utazó számol be az afrikai néger törzsek közötti élményeiről. Almássy ezt az utat egy másik, igen ismert érnagy sportférfi, herceg Eszterházy Antal társaságában tette meg. A könyv nagy érdeklődésre tarthat számot, mert az első antó utját írja meg, amely Szudánig eljutott. Második részét érdekes vadásztörténetek tarkítják, amelyek kalandos érdekességgel még az afrikai vadászkaian-dok ismerőseit is lenyűgözik. A könyv illusztrációi a szerző művészi felvételei után készültek. Ára egész vászonkötésben Lei 435.

Kristian Leden: **Kjuvatin jégmező** című könyve Észak-Amerika ismeretlen tájaira vezet el minket, a hóviharokon és indián és eskimókéverék törzsek közé. Könyvében érdekes fejezeteket találunk a primitív emberek életkörülményeiről, vallásokról, szerelmükről, családi életükről. Kevés érdekesebb felfedező utat tett meg az utóbbi években, és épen ezért ez az utalás, amely közvetlenségével, emesélt kalandjaival úgy hat, mint egy regény, nagyszámú érdeklődést fog találni. Külön ki kell emelni a könyv illusztrációit, amelyek érdekesnél-érdekesebb eredeti felvételek szennációs sorozatát alkotják. Ára egész vászonkötésben Lei 408.

E. Jaloux: **A jégmadár.** A népszerű francia íróknak „L'alcione” c. regénye, Lányi Viktor mesteri fordításában, igazi nagy eseménye a magyar könyvpiacnak. A regény középpontjában egy gyönyörű és okos asszony áll, aki erős kézzel, öntudatosan intézi a maga sorsát két férfi között, akik szerelmükkel ostromolják. Az egyik a volt szeretője, aki a szakítás után megnősült, de nincs nyugta, minden idegszála visszahúzza régi nagy szerelméhez. A másik egy nagy tehetségű művész, aki nem ismeri az asszony múltját s izzó szerelmére lobbant rá. A két nagy szerelem keresztütlésében az asszony rendületlenül megáll, elszakad mind a két férfitől, mert látja, hogy mind a kettő csak az érzelmeivel kívánja őt, öntudatlanul is. Felesége lesz egy sebészprofesszornak, aki egyenletes, nyugodt, erős, másokért él és akinek szemében az okosság szim-boluma a szerelem. A ragyogóan szellemes regény eseményeinek színhelye Velence, az álmok városa. Velence csodálatos szépsége és hangulata ömlik el a belső vívódások és szenvedélyek lélekbeáramoló küz-dalmain. A 196 oldalas kötet ára Lei 218.

AZ

UJSÁG

Utazási Irodája

BUDAPEST, VII. Erzsébet-körút 43.

levélben is készséggel áll mindenkinek rendelkezésére teljesen díjtalanul.

HA UTAZNI AKAR,

feltétlenül az Ujság Utazási Irodájához forduljon felvilágosításért. — Szakszerű válaszok, gyors és pontos elintézés.

160 lej

6 darab

művészi levelező-lap fénykép

Stojkovits és Békés P. Avram Iancu
(Szabadság-tér)**Rudkowski Ferenc**

rész-, fémáru- és gépgyár, kazánkovács-, autójavító műhely és öntöde.

Alapítva 1888. Arad, Str. V. Babes 22. Telefon 439.

Vállalja bor- és gyümölcsléparóló apparátok készítését, magassáron 90—96 fok párlatra való kitűnően bevált szakzerű átalakítását és javítását garancia mellett.

Gyárt: Szegegyári, élesztő-, vegyi, cukorka-, festő-, keményítő- és szappangyári berendezéseket, ezeknek javítását és átalakítását.

Költségvetéssel évtizedes gyakorlaton alapuló szakzerű felvilágosítással és helyszíni munkálatok elvégzésére elsőrendű szerelőkkel szívesen szolgál.

Mezőgazdasági és ipari szeszyarak többtermelésre való átalakítását felelőség mellett vállalja. **Autógaragirozás.****Legszébben végzi tavaszi ruhák vegyi tisztítását és festését**
HOSZPODAR, Str. Stroiescu 13.**HUNGARIA****Nagyszállóda**

BUDAPEST.

a Dunaparton. Előkelő otthon! Polgári árak!
Távíratcím: „HUNGARIOTEL“.**Április 13-iki számunkban közölt keresztirejtvényünk megfejtőinek névsora:**

Komma Nándorné Murády Erzsébet, Antünits Ferenc, Pienert Jánosné, Rustacu Constantinné, Szarka Mártha, Sencsdorfi József, Nagy Zoltánné, Messer Lajosné, Pászthy Rózsika, Garlaty B., Hönigesz Cica, Kolozsváry Csibi, Salamon Bertalané, Vidéki Gabi, Ambrus Erzsé, Irtel Vilmosné, Cherrier Jánosné, Zaránd Pálma, Pataki Irma, Polcz Margit, Ováry Elvira, Szilágyi Klárka, Avramovics Gézané, Konicsekne Szuchy Ida, Ehling Vilma, Welspillech Irén, Téthy Márta, Balcsó Boriska, Scheer Lili, Scheidl Adél, Szatmári Ferenc, Komor Frigyes, Solwartz Izsóné, Pabucz Józsefné, Györgyössy Ödönné, Zoránné Joanovits Teréz, Marzsó Iván, Rozsnyay Ilona Etelka, Schlesinger Etel, Áron Béla, Pap Tityi, Kiss Zoltán, Pintér Ilonka, Andrejko László, Urbányi Emy, Z. Várady Margit, Becker Évi, Lucze Kató, Némegy Leona, Zádorné Betegh Böske, Kürthy Erzsébet, Kelly Ilona és Lajos, Golomegy Mancsi és Ella, Teuczlinger László, Szakolczay Vilma, dr. Lányi Lászlóné, Maria Gh. Farcasiu, Feier János, Faragó Éva, Gábor Sándor, Princ Emma, ifj. Hrivnák Lajos, Kolombán Ida, Csillag Ilona, dr. Lőrinczy Gyuláné, Höhn Jolly, Avedik D. Árpád, Kolombán Ede, Haas Miksáné, Joanovits Györgyi, Nádrai Aurélné, Perleg Hermin, Kalmár Tiborné, Kovács Ilonka, Engel Margit, Szilvassy Pirike, Márkus Juliska, Korányi Mária, Bruckmann Pöri, Berta Mici, Mattuschek Iván, Maresch Béláné, Sonnenklar Imre, „Pátria“ Gurahont, Ben da M., Ivánka József, ifj. Debrossy Károly, Bodor Gyula, Gadó Jenőné, Neszmerák Vilma, Beé Irén, Adok Vica, ifj. Szigmeth Kálmán, Endreffy Loránd, Neumer Piroška, Bodor Anika, Rácz Gyuszi, Ernesz Lucyka, Jakabfiy Tivadár, Oih Lili, Nagy Vilma, Horváth Mária, Limbeck Jenő, Müller Manyi, Draser Károly, Horváth Mária, öz. Takáts Gyuláné, Heim Pubika, Andó Izabella, Pursch Ketty, Nyiri Gyuláné, ifj. Barta J. János, Scheidl Erzsébet, Záray Ödön, Müller Sári, Szentgyörgyi Mária, Barta Magda, Pfeiffer Lászlóné, Juhász Rózi, Kiss Sándorné, M. Kriser Anna, Engel Lili, Vadas Baby, Szabó Erzsike, Igaz Kálmán, Zakariás Mancika, Zakariás Pösi, Kókai Ilonka, Bechnitz Nusi, dr. Kabdebó Antal, Gyenge Tusi, Harmath Gézané, Weiszberger Magda, Székely Ilona, Szaniszló Böske és Ica, Bedő Margit, H. Sziklay Gizi, Kovács Agoston, Májor Ilonka, Gérecz Zita, Balcsó Margitka, Kolozsváry Baba, Jaczina Tibor, Losonczy Gézané, Szakolczay I. Cinci, Serényi Irén, Wolf Gusztávné, Molnár Ferenc, Endreffy Emilia, Nagy József, Kovács Géza, Vigh Ibolya, Gara Olga, Gara Ida, Párisné Dániel Etelka, Zoller Bösike, Vajda Jánosné, B. Kapitány Irén, Turay Marietta, Irina Clarissa, Mészáros Margit, Nagy Mária, Tóth Ferencné, Engel Dezsóné, Szegő

Szilárd, Fischer Paula, Rosner Istvánné, Szabó Józsefné, Bloch Gyula, Klein Ella, Abraham Lászlóné, Burza Emilné, Péterffy Terike, Weiszberger Adolfiné, Láng Győző, Jakóbi Teri, Erényi Mancsi, Ponta Lucia, Nemessi Méri, Balcsó Ilonka, Záborszky Amanda, Princ János, Somlay Jolán, Sándor Vali, Schwartz Rezsóné, Salamon Böszi, Surányi Istvánné, Serényi Baby, öz. Papp Lajosné, Epstein Elz, Gellényi Gabika, Szalai Andriška, Delia Stoinescu, Finkelstein Rózi és Irén, Pollák Irén, Huszágh Lajos, Kovács Zsiga, Joanovici Béla és Zoltán, Schlee József, Pászthy Károly, Kárpáti Teca, Rosenczweig Klári, ifj. Kajári Józsefné, Roth Zsuzsi, Szakolczay Cunci, Kovács Piroška, Kovács Sándor, Parkas Margit, dr. Hősz Mihályné, Beljung Irénke, Héző Maca, Szabó Babszly, Lederhiller Alfrédné, dr. Czéthy Károlyné, Fazekas Gyula, Grosz Antalné, P. Vass Sarolta, Róth Sándor, Halbauer Ilonka, Surányi Magda, Köves Dezsóné, Popovici Ida, Losonczyne Györfky Imiske, Zachariás Micike, Stökl Magda.

AMULTHETI KERESZTIREJTVENYUNK HELYES MEGFEJTÉSE. Vízszintes sorok: 1. Hítel, Világ és Stádium, 17. Mester, 18. Ser, 19. Ováros, 20. Hi, 21. Is, 22. Doz, 24. Giv, 26. Aó, 27. Zk, 29. Átok, 31. Indoklás, 34. Tete, 36. Rák, 37. Csirke, 38. Onod, 40. Kar, 41. Ml, 42. So, 43. Ay, 44. Lény, 46. Ab, 48. Te, 49. Álmódó, 52. Tolva, 54. Alapos, 56. Thebe, 58. Lea, 59. Elida, 60. Sári, 62. Osz, 64. Tsé, 65. Apát, 67. Zs, 68. Virtus, 70. Bizanc, 72. Ur, 73. Özbak, 75. Ág, 77. Zé, 78. Esete, 80. Itten, 82. Fed, 84. Kimon, 86. Saar, 87. Halom, 89. Menü, 90. Ts, 92. Lt, 93. Ke, 94. Iger, 96. Ry, 97. Sv, 98. Szó, 100. Akarat, 103. Teve, 105. Izé, 106. Éarl, 108. Adófizető, 110. Uran, 111. Gm, 112. Ai, 114. Ond, 115. Ere, 116. At, 117. Vy, 118. Osiris, 121. Ali, 123. Sinai, 126. Csokonai Vitéz Mihály. — **Függőleges sorok:** 2. Imitál, 3. Te, 4. Esik, 5. Lts, 6. Ve, 7. Ironia, 8. Ászok, 9. Ge, 10. Ergo, 11. Sovány, 12. Ty, 13. Ááá, 14. Drót, 15. Io, 16. Usztató, 20. Hármás szövetség, 23. Odrty, 25. Ilóna, 28. Keresztirejtvény, 30. Ok, 31. Is, 32. Kelllem, 33. So, 35. Ek, 37. Code, 39. Dali, 42. Söhivatal, 45. Éva, 47. Badacsony, 50. Mtr, 51. Óbor, 53. Ol, 54. Alea, 55. Pap, 57. Están, 59. Eszék, 61. Ász, 63. Zug, 64. Tiz, 66. Ant, 69. Iktata, 71. Nemere, 74. Bis, 76. Telitj, 79. Enü, 81. Er, 82. Fa, 83. Dog, 85. Im, 87. Heron, 88. Méter, 91. Szamos, 93. Kadosa, 95. Retesz, 97. Szaval, 99. Ór, 101. Ka, 102. Afdav, 104. Vö, 105. Ir, 107. Lajk, 109. Zeit, 110. Utah, 113. Iro, 116. Aní, 119. So, 120. In, 122. Li, 124. Im, 125. Iá.

Az ERDÉLYI ÉLET minden száma szenzációs tartalommal jelenik meg.

A szerkesztésért ideiglenesen
SALGÓ HENRIK felel.

Professzor éjszakai izzadás elleni teája.

(Éjszakai kellemetlen izzadásmány.) Gyakran előforduló bi az embernél a kellemetlen éjszakai izzadás. Különösen a gyenge vagy nagybeteg ember szenved e bajban, idősbetegeket nagyon megkínozza. Kellemetlen a kéz, láb erős izzadása. Mindezen esetekben áldásos a tea hatása. A tea használata kialsja a versenyt az atropinközölés eredményével és emellett az a nagy előnye van, hogy nagybetegnél hosszú időn át használva is ártalmatlan és megeztető az éjszakai izzadást. Szabható nőknél a tejmirigyek kiválasztását csökkentti, így tebtát jó eredménnyel használható.

Prof. Dr. Páter éjszakai izzadás elleni teája

gyógyezertárában és drogeriájában azonnal kapható, ahol nem lenne, ott a gyógyszerésztől — kifejezett kivételre — az eredeti csomagolású, teát néhány napon belül beszerzi. Minden eredeti csomagón a felalásító törvényhöz védett fénykép és aláírás látható. **Levelezőlap** útján a tea „Collig“ gyógyszerár: Braşov, Hosszu-uca 6. sz. a. lerakattól rendelhető. — Nagyban lerakat: „STANDARD“ drogeria, Bucuresti I.

Buziás gyógyfürdő (Román Naheim)

náratlan szénsavas radioactív sós-vasas forrásvízekkel. — Biztos gyógyhatás szervi, elhízásos érlemezsedéses szív és vérkeringési zavaroknál. Vesebaj, vérszegénység, izomszűz, hólyaghurut és kimerüléssel idegesség esetén. **Női betegség,** a változások zavarok, fertőző betegségek, mérgezőek nyomán fellépett idegbiak (Tabes etc.) esetében a legjobb eredménnyel. Természetes szénsavas sós-vasas fürdők, ivókurák, szakzerű orvosi kezelés, kitűnő konyha, elsőrendű szállodák, diétás penziók mérsékelt árakkal. **Ul modern uszoda napfényes stranddal.**

FÜRDŐIDÉNY MÁJUS 15-TŐL OKTÓBER 1-IG. — Prospektust, felvilágosítást szívesen küld.

Muschong Buziási Gyógyfürdő R. T.

Fürdőigazgatószék BUZIÁS, BANÁT.

NYILTTÉR.

E rovat alatt közlöttekért nem vállalunk felelősséget.

Köszönetnyilvánítás.

Mindazoknak, kik felejtethetlen drága halottunk.

Földesi Lajosné

végtilszteességön megjelentek, ravatalára koszorút, virágcsokrot helyeztek, részvétük kifejezésével mély fájdalomukat enyhíteni igyekeztek, ez uton mondunk hálás köszönetet.

A gyászoló
Földesi család.

Köszönetnyilvánítás.

Mindazoknak, kik felejtethetlen halottunk temetésén megjelentek, ravatalára virágot helyeztek és nagy fájdalomukat résztvevő soraikkal enyhíteni igyekeztek, ezuton mond hálás köszönetet.

a gyászoló
Kettner-család.

Az Aradi Közlöny apróhirdetéseinek gyűjtőhelyei

A hirdető közönség kényelmére Aradon az alábbi helyeken gyűjtőhelyet létesítettünk, ahol ugyanis az apróhirdetések naponta d. u. 5 óráig adhatók fel.

Biheller-dohánytözsde, volt Andrassy-tér 16.

Karácsonyi-dohánytözsde, volt Weitzer J.-u.

Dohánytözsde volt Kossuth-u. 4 szám,

Juhász Gábor tüszertüzlete v. Orczy- és Dezső-ucca sarok.

Dohánytözsde, Zsidótemplom-épület.

Akinek tehát az Acsev.-palotában levő kiadóhivatalunk nem esik útjába, apróhirdetéseit gyűjtőhelyeinken eredeti áron adja fel, mely lapunk másnap számban feltétlenül meg fog jelenni.

Legelőnyösebben vásárol
órát és ókszert 6 havi részletre
a „Comsum” kereskedelmi r. t. könyvével
Csáky János órák és ókszerész
Arad, a Lutheránus
templommal szemben
(Óra- és ókszerjavítás a legprecízebben.)

Figyelem!
KREBSZ kelme-
festés
mos, fest, tisztít.
Külön bőrfestészet.
v. Boros Beni-tér 51 v. Karolina-u. 9.

Kész halószobák,
modern telt világos halószobák kicső
arban. Legújabb modern siccelt
szobák, különféle berendezések,
leiszerezve tükörrel toalet,
ajtókba metszett üveg,
kilyencses díszvasalás
Lej 13.500. Kedvező fizetési feltéte-
lek mellett. Arad. Strada Oltuz 172. sz.

Napi **20 Lbi** kölcsönadój ellenében
vásárolhat kerékpárt
vagy patofont a
MOTORICA-nál
volt Asszians Sándor-uca 10.
Bíadás egy évi részletre is. Kerékpárkölcsönzés.

Legszöbben
fényez, mos, vasal:
Buttinger Tepéz
gőzmosója Arad, v. Batthyány-u. 25.
bent az udvarban.

Invitare.
Invităm pe On Membrii la
adunarea generală ordinară
a Cooperativei Reuniunii de Pă-
strare și Ajutorare a Industriașilor
in Chișineu-Criș-Pădureni, care se
va ținea in ziua de 4 Maiu 1930,
la ora 10^{1/2}, a. m. in Sala Asocia-
țiunii Industriașilor in Chișineu-
Criș.

Obiecte:
1. Raportul Direcțiunii.
2. Raportul Comitetului de Sup-
raveghere.
3. Prezentarea Bilanțului și
Contului de Profit și Pierdere.
4. Descărcarea
5. Alegerea Președintelui Co-
operativei pe timp de 5 ani.
6. Alegerea Comitetului de
Supraveghere pe 1 an.
7. Urcarea salariului pentru
cassier.
8. Eventualele propuneri. (§.
11. punctul 8.)
Intrucât se vor prezenta mai
puțin de 15 membri cu 1/10 parte
sociale, adunare generală se va
ținea la 25 Maiu 1930 la ora 10^{1/2},
a. m. in localul Asociațiunii sus-
țis și va decide fără considerare
la numărul membrilor prezenți.
1756 **Directiunea.**

ARVERESI HIRDETMEY.
Közírré teszem, hogy Páncotán
1930. április hó 30-án d. n. 2 óra-
kor a Páncotai Népbank helyisé-
gében nyilvános árverésen eladat-
nak: 2 pénzszekrény és egyéb iro-
dai berendezések. Felvilágosítást
elulított tömeggondnok ad.
Dr. Ionel Bársan ügyvéd
Sírta.

Minden regénynél izgalmasabb!
A modern élettudomány bibliája

A háromkötetes hatalmas mű tíz részre oszlik.
A tíz rész tartalma a következő: I. Az emberi
test gépezete és működése. II. Az élet- és
növényvilág csodái. III. Földünk kalandos tör-
ténete az őskortól napjainkig. IV. Az élő-
lények keletkezése és fejlődése. V. Az
öröklődés törvényei. VI. A mai élet
képe a sarkvidékről a trópusokig.
VII. Egészség és betegség.
VIII. A lélek, az ösztön, a
tudat, az álom, a halál és
a túlvilág misztériumai.
IX. Piliantás a jövő-
be, X. Mit ígér a
tudomány a kö-
vetkező évti-
zedek em-
berének?

H. G. Wells

HUXLEY
Nagy Biológiája:

AZ ÉLET CSODÁI

Három hatalmas kötet — 1000 oldal — 1000 egyszínű és színes kép
Fordította: Dr. LAMBRECHT KÁLMAN egyet. magántanár.
Kiadja: PANTHEON Irodalmi Intézet r. t. Budapest.

Az élet útja, keletkezése, fejlődése, a gondolat és érzés működése, az emberek, növények és
állatok világa, a születés, szerelem és álom problémája . . . mindmennyi titok. Az élet nagy
és csodálatos kalandja ez, amire fel kell vértéznie magát minden embernek.
A világ legnépszerűbb írója és a zseniális tudós hozzáférhetővé tették a nagyközönség szá-
mára az élet titkainak megismerését, az őskortól a legújabb felfedezésekig. Gyakorlati hasz-
na mérhetetlen.

A NOVITAS K. T. Cluj a Pantheon r. t. megbízásából előfizetést hirdet erre a hatalmas műre.
Biztosítsa magának az előfizetés hármaskedvezményét!

Mindazok, akik 1930. május 10-ig beküldik előfizetésüket
a következő kedvezményeket élvezik:

1. A művek Lej 2500 bolti ár helyett **L. 1900** előfizetési áron kapják.
2. Ezt az összeget 190 lejes havi részletekben törleszthetik.
3. Teljesen ingyen, ajándékba kapnak 8 regényt egész vászonkötésben, amelyeket sza-
badon választhatnak H. G. Wells 20 kötetes Reprezentatív Regénysorozatából. Az ajándék-
köteteket június, július, augusztus, szeptember hónapokban teljesen költségmentesen szállítjuk

Fizessen elő a Nagy Biológiára,
hiszen végül ugyanis megveszi!

Rendkívüli mű!

**Rendkívüli
kedvezmények!**

Egyszerű számítás:	
Bolti ár	L. 2500
8 kötet Wells regény ára	L. 960
	L. 3460
Előfizetési ár	L. 1900
Az előfizető haszna	L. 1560

Váza ki és küldje bel
MEGRENDÉLŐ- ÉS AJÁNDÉKSZELVÉNY.
T. Novitas K. T. könyvterjesztő vállalat
mint a Pantheon r. t. főbizományosa
Cluj, Calea Victoriei 35.
Ezennel előfizetek Wells-Huxley 3 kötetes nagy biológiájára (Az Élet
csodái) és igényt tartok a hármaskedvezményre:
I. 1900 lej kedvezményes árat fizetek, II. 1930 májustól kezdődő 190
lejes havi részletben törlesztetek III. Az alábbi felsorolt Wells-regényekből
az általam aláhuzott nyolc kötetet vászonkötésben, teljesen ingyen kapom.
Tudomásul veszem, hogy a mű ez év karácsonyra kerül szállításra,
míg az ajándékregényeket június, július, augusztus, szeptember hónapok-
ban — esedékes részletem beérkezése után — küldök.
A havi részleteket postán küldöm. A. K.
Kelt
Név és foglalkozás:
Pontos cím:

AJÁNDÉKKÖTETEK: 1. Anna Veronika, 2. Az Istenek eledete 3. Egy Mem-
ber élete története, 4. A láthatatlan ember 5-6. William Clissold világa.
7. Mr. Polly lázadása, 8. Amikor az Űstökös eljött, 9. Egykőre ... 10. Élet
és kaland, 11-12. Tomo Bungay 13 Mr. Britling, 14. Csodálatos történetek
15. Az álom, 16. Bealby, 17. Mr. Lewisham és a szerelem 18. A tengeri
tündér, 19-20. A szenvedélyes barátok.

Bucaresti tanulmányutamról

hazaérkeztem a leg-
modernebb sza-
básmintákkal.

400 lejtől

elegáns ru-
hákat ké-
szítek.

TREBITS LENKE

salonja, volt Fa-
dián G.-u. 9. Ortu-
palotával szemben.

APRÓ HIRDETÉSEK.

AZ APRÓHIRDETÉSEK DIJÁT SZAVAK SZERINT SZÁMITJUK. Minden szó hétköznap 4, vasárnap 5 Lej, vastagabb betűvel 8, illetve 10 Lej. A legkisebb hirdetés ára 10 szóle hétköznap 40, vasárnap 50 Lej. A vastagabb betűvel ki-
vánt szavak aláhuzandók. Az apróhirdetéseket előre kell fizetni. A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetés szövegét, amely eredeti alakjában nem közölhető megváltoztassa. Csak válaszbélyeggel ellátott kérdézközlésre válaszolunk. Ajánlatok jelítségű levelek továbbítására megfelelő postabélyeg csatolását kérjük. A kiadóhivatal telefon száma 151. A hirdetésekre vonatkozó felvilágosítást a kiadóhivatal adja meg.

▲ ▲ HIRDETÉSEKET DÉLUTÁN 5 ÓRAIG VESZÜNK FEL. ▲ ▲

ALKALMAZÁS.

PERFEKT német kiasszonyt keresek éves bizonyítványokkal, aki háztartásban segédkezik, május 1-re, vagy 15-re. Cím az Aradi Közlöny kiadóiban. 1157

NEGY KÖZÉPISKOLAI végzettt nő tanulóknak felvételt: Lobsteia vaskereskedés Páncota. 1752

KERESÉK azonnali díjazás, rendszeres bejáró takarítónőt, jelentkezni délelőtt 10-12 óráig. Dr. Mandeló, Str. Gh. Lázár (Simonyi-ucca), 13. 1762

UTAZÓ-inkasszáns, lehetőleg kedvezményes jeggyel, némi óvadékkal keresetlik. Ajánlatok „Utazó” jelige alatt az Aradi Közlöny kiadóiba. 1768

ÜGYNÖKÖK és ügyöknök megbízást kaphatnak roletta eladásra vidéken is. „Gloria” Arad. Str. Dna Balasa 166. 1749

ELÁRUSÍTÓNÓ, aki a varráshoz is ért, állandó alkalmazásra felvétetik. Plesz ruhakereskedőnél. 1767

CHERCHE DEMOISELLE française pour le 15 Juin apres de mes enfants de 10 et 7 ans. Lily de Prepeliczay, Sculia Judetul Timis 1717

LAKÁS.

KIADÓ kétszobás lakás kórtal magán-házban, volt Illés-ucca. 83. 1689

ELEGANSAN berendezett szoba különbejárattal és fürdőszoba használatra, esetleg teljes ellátással, május 1-re kiadó. Cím: Bul. Carol 37., ajtó 15., a törvényszékkel szemben. 1745

NEGYSZOBÁS lakás orvosnak, aradnak és mezőre, május 1-re kiadó. Érdeklődni volt Kazinczy-u. 8. 1748

APPONYI-KORUTON földszinten lépcsőházi bejárattal két szoba (egyik uccai) május 5-től kiadó. Érdekezni lehet Bővös ucca 18. sz. alatti ügyvédi irodában. 1764

EGYSZOBÁS konyhás lakás főtéren kiadó Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 200

KÉT szoba, konyhás 1-ső emeleti lakás a Szabadság-tér sarkánál kiadó. Cím az Aradi Közlöny kiadóiban.

HAT esetleg négyyszobás modern lakás kiadó. volt József főherceg-ut 19. 1766

FŐTÉREN kétszobás, konyhás lakás azonnali kiadó. Cím az Aradi Közlöny kiadóiban.

FŐTÉREN kétszobából 496 helvisz azonnali kiadó. Cím az Aradi Közlöny kiadóiban.

Kiadó

négyyszobás, fürdőszobás, konyhás lakás éléskamrával és pincével május elsejére a Piata Avram Iancu (v. Szabadság-tér) sarkánál. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 250

KÜLÖNBEJÁRATU butorozott szoba teljes ellátással kiadó Dr. Seidner Frigyesné, Str. Eminescu (Deák Ferenc-u.) 24-26. 1760

UJONNAN renovált kisebb kétszobás emeleti lakás és 1 auterén kiadó. Volt Bocskay-tér 5.

FŐTÉREN első emeleti három szobából és előszobából álló helvisz, mely főleg üzleti célokra (irodának, divatszalonnak, szabóüzletnek stb.) rendkívül alkalmas, azonnali kiadó. Cím az Aradi Közlöny kiadóiban

VÉTELESELADÁS.

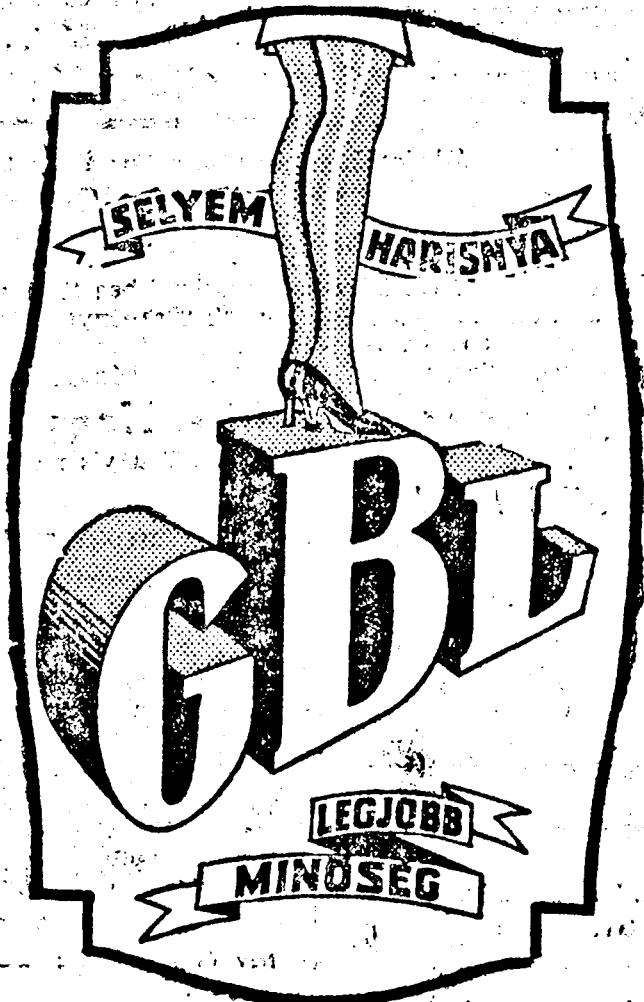
BUTOR átköltözés miatt minden elfogadható árban. Arta, Str. Eminescu 15.

BIEDERMAYER kredenc és szalónok, antik ágyak és éjjeli szekrények, zsurasztal, virágállványok, perzsaszőnyegek, tükrök, majolika dísz tárgyak, antik órák, vitrinek, oval alakú ebédlő asztal, fotelok, székek, ebédlő, háló, uriszoba, szalonberendezések, kitémött sas, könyv szekrények, zongorák, filé storeok, ágy terítők, fali tálak, jégsekreányek, asztalok, fali vitrinek, dísz tárgyak stb. eladó. SALGÓNÉ bizományi üzlete, Str. Horia (Széchenyi-ucca) 1. Neuman-palota 1000

NAGYMENNYISÉGŰ PLÉHPANT eladó. Cím az Aradi Közlöny kiadóiban. 1151

Keményfa hálószobák 10 000 lejtől

Mindennemű asztalosmunkát Károlyi Gyula Piata Avram Iancu 12. (Szabadság-tér) bent az udvarban és javítást olcsón készít

Autógaragok tágas udvarban, villanyvilágítással felszerelve havi 800 lejtől kiadók.

Rudkowski-gyár

ARAD, Strada V. Babes (vált Kiss Ernő-ucca) 22. Rendőrprefektura mellett. Telefon 439.

Vállalja autók szakkerü javítását. ● Ugyanott fedett és nyitott garázsok.

Komoly, jó butorok, amíg a készlet tart, jutányosan kapható: PAPAY LAJOS

asztalosműgyára, Arad, Str. Gh. Jonesou 17.

AMERIKAI íróasztal és üzletberendezés eladó. Fleiszig és Hirschfeld cégnél Arad. 1734

KERESÉK fonott kerti garnitúrákat, harmoniumot, gyári és perzsaszőnyeget, ezüst tárgyakat és evőeszközöket, antik butorokat, komplett szobahereberendezéseket, márkás dísz tárgyakat stb. Kívánatra házhoz is megyek. SALGÓNÉ bizományi üzlete, Str. Horia 1. sz. Neuman-palota 1000

JÓKARBAN levő zongora olcsón eladó. volt Bocskai-tér 5. földszint, ajtó 14. 1746

MACULATURÁ PAPIR 5 kgros csomagokban, rendkívül olcsón kapható az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 500

TISZTA, MOSOTT RONGYOT gépek tisztítására kisebb tételben keresünk megvételre. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 100

ÜRES-PESTÉKES HORDÓK eladó. — Cím az Aradi Közlöny kiadóiban 1454

INGATLAN.

NEGY egyszobás lakásos ház volt Ilona ucca végén sürgősen eladó. Bővebbet Tokoly-tér 9. 1754

Tavaszi építkezéshez

TÉGLA

gép-, kézi-, kut-, mindenféle idomtégla és oszerép prima minőségben napi árban kapható BRAUN GUSZTÁV téglagyár Telefon: 171-185. 1270

Ha alkalmi,

vagy ajándéktárgyakat mérsékelt áron ohajt beszerezni, keresse fel

SALGÓNÉ bizományi üzletét Arad, Str. Horia (Széchenyi-u.) Neuman-palota.

OKTATÁS.

GÉP és GYORSÍRÁSI tanfolyamra állandóan beiratkozás Császár írógép vállalatnál Str. Alexandri (Salac-u.) 5. Telefon 3-93. 1200

KÜLÖNFÉLÉK.

INGYEN JÓ LEJELŐT adok 500 drb. cigája vagy jacka juh részére. Bővebbet Dr. Misca Teodor. Dezna (Arad.) 1686

ELVESZETT egy sárgás-barna fiatal DAXLI. Megtaláló illő jutalomban részesül. Batra, Str. Metianu 2. 39

ÜZLETEK.

Bérbeadó főútvonalon ipari célra is alkalmas kávéházi, éttermi, lakás és melék helyiségek.

Bővebbet: Reusz Sándor-cégnél.

Diana-fürdő

ujonnan berendezve, egész nap nyitva. Leszállított fürdőárok

Üzletheység (szuterén)

a volt Boros Béni-téren műhelyvel és lakással kiadó. 1758 Bővebbet a háztulajdonosnál: Bulev Regele Ferdinand 45. sz. földszint.

Ingatlanokat, értékpapírokat, bankkölcsönöket

legelőnyösebben közvetít HATSCHKEK, Str. Marasesti (Kossuth) 58. földszint. 4.

Kedvezményes vizum és utazás **Künstler Vizumirodában** ARAD, Bulev Reg. Maria 24